
RAPPORT 2010/PLANER 2011

UNIVERSITETET I BERGEN

INNHOOLD

Forord	4
Universitetsstyret	5
RAPPORT 2010 ›	6
Innledning	7
Overordnet styring, ledelse, organisering	9
Utdanning	10
Forskning	21
Forskerutdanning	27
Samfunnskontakt og formidling	30
Personal- og økonomiforvaltning	35
Museum og samlinger	41
PLANER 2011 ›	44
Universitetets hovedmål – kvalitet som rettesnor	45
Utdanning	45
Forskning	49
Forskerutdanningen	51
Samfunnskontakt og formidling	53
Personal, økonomi og ressursforvaltning	55
Museum og samlinger	59
Plan for tildelt bevilgning i 2011	60

FORORD

Rapport 2010 og planer 2011 tar utgangspunkt i rammer gitt av Kunnskapsdepartementet.

Utkast til rapport 2010 og planer 2011 ble behandlet i Universitetsstyret i møte 10.2.11 (sak 4a/11 og sak 4b/11) etter innspill fra og drøftinger med fakultetene. Kommentarene fra Universitetsstyret er innarbeidet.

Bergen, 28. februar 2011

SIGMUND GRØNMO, REKTOR

KARI TOVE ELVBAKKEN, UNIVERSITETSDIREKTØR

UNIVERSITETSSTYRET

Rektor Sigmund Grønmo
Håvard Dretvik
Sigrunn Eliassen
Gry Kibsgaard

Johan Fredrik Odfjell
Joakim Palme
Peter Haugan
Gro Therese Lie

Gerd Halmø
Oddny Miljeteig
Nina Hem

Bakerst fra venstre: Håvard Dretvik, Sigrunn Eliassen, Gry Kibsgaard, Johan Fredrik Odfjell, Joakim Palme.
Rad to: Peter Haugan, Gro Therese Lie, Gerd Halmø, prorektor Berit Rokne.
Foran: Oddny Miljeteig, Nina Hem, rektor Sigmund Grønmo, universitetsdirektør Kari Tove Elvbakken.
Foto: Thor Brødreskift

RAPPORT 2010 ›

Behandlet i Universitetsstyret 10.02.2011

INNLEDNING

Universitetet i Bergen (UiB) er et internasjonalt anerkjent forskningsuniversitet på høyt faglig nivå. Forskning, utdanning og formidling er hovedmålene, og faglig bredde, mangfold og høy kvalitet er fundamentet. I den nye universitetsrangeringen fra Times Higher Education for 2010, er UiB på 135. plass blant verdens 200 beste universiteter. UiB har beste plassering i Norge og er blant Europas femti beste universiteter. Også etter de gamle rangeringskriteriene til THE, kjent som QS-rangeringen, fortsetter UiB framgangen. Etter denne rangeringen er UiB på 133. plass. Dette er en framgang på 73 plasser siden 2008, og universitetet har klatret 187 plasser siden 2005. Plasseringen blant de fremste universitetene i verden bidrar til at UiB blir enda mer attraktivt og synlig internasjonalt, noe som vil ha stor betydning for studentene og fagmiljøene. At UiB markeres så sterkt på den internasjonale arenaen er viktig for hele landet, og det har spesielt stor betydning for kultur-, samfunns- og næringslivet i Bergen og på Vestlandet.

Fra sommeren 2009 har det vært en prosess med fornying av universitetets strategi for perioden 2011-2015. Det har vært grundige drøftinger av hvordan universitetet kan videreutvikles som internasjonalt anerkjent forskningsuniversitet. Hovedmålene for primær oppgavene fornyes og tydeliggjøres og drivkrefter som påvirker universitetspolitikken er identifisert. Strategien skal endelig vedtas i Universitetsstyret i april 2011. Parallelt med strategiarbeidet er det arbeidet med gjennomgang og fornyelse av fakultetenes strategiske planer. Det er vektlagt å sikre at fakultetenes strategier forankres i institusjonens overordnede strategi.

Det er oppmerksomhet om internasjonalisering i universitetet. I 2010 er det utarbeidet utkast til ny handlingsplan for internasjonal virksomhet. Handlingsplanen har vært til en bred høring og planlegges vedtatt i universitetsstyret våren 2011, den skal gjelde for 2011-2013. I 2010 har det vært stor oppmerksomhet om å koble forskning og utdanning i arbeidet med internasjonalisering.

I 2010 ble 237 nye doktorer kreert ved Universitetet i Bergen, det er det høyeste antallet som noen gang er registrert ved universitetet. Om lag 28 % av de nye doktorene er utenlandske, det bidrar til å synliggjøre universitetet som et internasjonalt anerkjent forskningsuniversitet. Fra 2009 til 2010 var det en mindre nedgang i antall ansatte i stipendiatstillinger, det gjelder både stipendiater finansiert gjennom grunnbevilgningen og ekstern finansierte. I 2010 var det ansatt 622 stipendiater, 441 med midler fra grunnbevilgningen. Det var 206 postdoktorstillinger, 61 med midler fra grunnbevilgningen. Gjennomføring og kvalitet i forskerutdanningen er særlig vektlagt i handlingsplanen for forskerutdanning. For å forbedre gjennomstrømmingen er det gjennomført midtveisevalueringer i 2010, for å evaluere progresjon og kvalitet. Kandidatenes netto gjennomføringstid er 3,8 år.

Høsten 2010 var det registrert 14358 ordinære studenter ved UiB. Dette er en økning på 275 studenter fra 2009. Bakgrunnen for veksten er sammensatt. Økt gjennomstrømming gir kortere studietid og færre registrerte studenter. Samtidig bidrar økt søkning, større ungdomskull og tilførsel av nye studieplasser til vekst. Antallet primær søkere økte i 2010 og til sammen 8600 søkere hadde UiB som førstevalg, det var en økning på 4 % fra 2009. Universitetet i Bergen hadde størst vekst i antallet primær søkere i landet både i 2009 og 2010.

Totalt ble det oppnådd 10186 enheter à 60 studiepoeng i 2010, en økning på 127 årsheter fra 2009. Antallet avlagte studiepoeng per student var 42,6. Det ble oppnådd 2392 grader, en nedgang på 84 fra 2009 og noe færre enn målsettingen. Målet er at gjennomstrømmingen fortsatt skal bli bedre og at frafallet skal reduseres. Det arbeides mye med analyser av frafall og mobilitet som fenomen, blant annet for å kunne innrette riktige tiltak. Samtidig må frafall også ses som uttrykk for ønsket studentmobilitet.

I 2010 var universitetets inntekter vel 3,39 mrd. kroner. Av dette var 730 mill kroner fra eksternt finansiert virksomhet, som økte med om lag 40 mill. kroner. Det er spesielt gledelig at veksten innenfor EU-finansiering fortsetter. Inntekten fra Forskningsrådet har gått noe ned fra 2009 (4%). De samlede overføringene til 2011 var om lag 115 mill. kroner, fordelt med 80 mill kroner fra grunnbevilgningen og 35 mill kroner fra Forskningsrådet. Samlet er overføringene redusert med vel 50 mill. kroner, det er mindre enn planlagt.

Universitetet satser på å styrke dialog og samhandling internt og eksternt, med handlingsplan for forholdet mellom UiB og omverden, Kontor for samfunnskontakt, Christiekonferansen og satsing på alumni. Bedre intern kommunikasjon skal gi bedre samhandling og ressursutnyttelse og gjøre institusjonen bedre i stand til å prioritere de overordnede målene. Våren 2010 ble styret orientert om teknologiske utfordringer med universitetets websider som gjorde det nødvendig å starte et nytt webprosjekt. Arbeidet med universitetets websider er ikke minst viktig i oppfølgingen av universitetets fornyede strategi.

Arbeidet med å planlegge og rehabilitere den monumentale hovedbygningen til Bergen Museum har fortsatt i 2010. Bygningen som huser De naturhistoriske samlinger skal bli universitetets og Bergens storstue. Den skal romme et moderne visningsenter for vitenskapelige samlinger, forskningsformidling fra hele universitetet og lokaler for viktige seremonier, møter, konferanser og større tilstelninger. Ambisjonen er at praktbygget blir en viktig møteplass for universitetet og for byen, slik det var tenkt i 1865. Kunnskapsdepartementet har gitt Statsbygg i oppdrag å planlegge og gjennomføre rehabiliteringen. Universitetet har brukt egne midler og krisemidler fra 2009 effektivt og målrettet. Magasinene for zoologisk materiale er flyttet fra den gamle og uegnede bygningen til sikre, moderne og hensiktsmessige lokaler i Realfagsbygget. Samlingene er flyttet til et magasin som tilfredsstiller alle tekniske krav til lagring av vitenskapelige samlinger med hensyn til klima, støv og luftforurensning. Verdifulle vitenskapelige samlinger er sikret. Tidligere hadde bygget en aula, den skal tilbakeføres til bruk for doktorpromosjoner, konferanser og anledninger som markerer universitetssamfunnet. I tillegg restaureres den originale tårnsalen til bruk for store anledninger. Bygningen skal kunne brukes av Bergens nærings- kultur- og samfunnsliv. Målet er at bygningen skal markeres ved 200-årsjubileet for grunnloven.

Noregs Mållag (NM) tildelte Universitetet i Bergen målprisen for 2010. Begrunnelsen var at UiB er det viktigste universitetet for nynorsk og målsak. Særlig ble det fremhevet at UiB utvikler fagterminologi på nynorsk og har fagmiljø utenfor humaniora som er opptatt av språkbruk.

TABELL 1. NOEN NØKKELTALL FOR UNIVERSITETET I BERGEN

	2007	2008	2009	2010
Studenter høst	14 491	14 032	14 083	14 358
Avlagt 60-studiepoengsenheter*	10 328	9 855	10 059	10 188
Publikasjoner*	1 674	1 741	1 862	
Doktorgrader	202	233	223	237
Omsetning	2 907	3 051	3 250	3 385
Årsverk	3 201	3 327	3 371	3 385
– andel kvinner	49 %	49 %	50 %	50 %

* Omfanget av publikasjonspoeng er ikke klart før 1. april

OVERORDNET STYRING, LEDELSE, ORGANISERING

Styrets vurdering av eget arbeid

Styret ved Universitetet i Bergen drøftet sin arbeidsmåte i møte 10. februar 2011. Tre av styrets medlemmer ga forberedte innledninger. Hovedvurderingen er at styret fungerer godt som kollegialt organ. I siste år er det gjennomført en bred prosess for utarbeiding av fornyet strategi for universitetet for de kommende årene, og styret har drøftet og behandlet strategien ved flere anledninger.

Styret er godt fornøyd med saksforberedelsene. I 2010 var det seks ordinære møter. I tillegg hadde styret et dagsseminar hvor faglige og administrative ledere ved universitetet deltok. I 2010 behandlet styret 79 saker, mot om lag 110 de foregående tre årene. Det skal legges til rette for å ha noen flere åpne drøftingssaker og å konsentrere styrets arbeid om strategisk viktige saker. Styret inviteres til og deltar i velkomstsereemoni og doktorpromosjoner.

Ledelses- og styringsformer ved institusjonen

I 2008 og 2009 var det omfattende drøftinger om ledelses- og styringsformer på fakultets- og instituttnivå, og nytt reglement ble vedtatt i februar 2009. Drøftingene gjaldt ikke Bergen Museum, derfor har det vært en grundig prosess med drøfting av styrings- og ledelsesformer ved museet i 2010. Våren 2010 vedtok Universitetsstyret en ledelsesmodell for museet som ligner modellen ved de andre universitetsmuseene, med museumsdirektør med museumsfaglig og vitenskapelig kompetanse, ansatt i åremålsstilling. Universitetsstyret vedtok at styreleder ved museet i fremtiden oppnevnes av Universitetsstyret, blant universitetets ansatte og som er med i museumsstyret. Den nye modellen vil komme på plass i 2011.

Mål- og resultatstyring

Universitetets modell for mål- og resultatstyring er lagt opp med følgende prosess:

- Innspill fra fakulteter og fagavdelinger i form av planer og budsjettforslag.
- Målsettinger, ambisjoner og resultatindikatorer slås fast i forbindelse med at Universitetsstyret vedtar planer for inneværende år. Oppfølging og presiseringer skjer gjennom egne brev til fakulteter og enheter.
- Avvikshåndtering skjer i form av regnskaps- og resultatrapporter.
- Det er egne meldinger om utdanning, forskerutdanning og forskning. Resultater rapporteres gjennom sentrale databaser som FS og CRISTIN.
- Drøfting og evaluering skjer i dialogmøter.
- Evalueringene følges opp gjennom justeringer for påfølgende planperiode.

Universitetets virksomhetsmål (hovedmål) er utformet i tråd med Kunnskapsdepartementets målstruktur. For øvrig bygger universitetets virksomhetsmål på universitetets strategi. Universitetets strategi for perioden 2011-2015 behandles i styrets møte i april 2011. Strategien skal følges opp med konkrete handlingsplaner. Fakultetene utarbeider egne styringsdokumenter etter samme oppsett. De strategiske planene for fakultetene skal legges fram for styret. Styret skal også behandle en sak om hvordan handlingsplaner, de årlige rapportene og planene bidrar til å konkretisere prioriteringene i strategidokumentet.

Universitetets målstruktur har få, men sentrale kvantitative indikatorer. I tillegg rapporteres det om noen kvalitative indikatorer. Forsknings-, forskerutdannings- og utdanningsmeldingene er sentrale for vurdering av resultater, for planlegging og strategiske ressursbeslutninger.

Risikovurderinger

Det er arbeidet med å styrke de økonomiske prognosene, særlig på fakultetsnivå. Økonomiske prognoser er viktige verktøy i økonomioppfølgingen og bidrar til å identifisere økonomiske risikoelement. Det er iverksatt ulike tiltak for å kvalitetssikre arbeidet med prognoser for overføring innenfor grunnbevilgningen og bidrags- og oppdragsvirksomhet.

Det trengs kvalitetssikring ved rapportering av personaldata til DBH, da det er usikkerhet knyttet til datakvaliteten i DBH. Rutiner for registrering og kvalitetssikring og maler for rapportering i 2011 kreves utviklet.

Det er stor oppmerksomhet om rutiner, kunnskap og holdninger i risikofylte arbeidsmiljø. Arbeid med kjemikalier, stråling og strålevern, biologiske faktorer, feltarbeid og tokt er eksempler. Det er utarbeidet system for risikovurdering og risikoreduksjon som finnes i HMS-portalen. I 2010 ble det iverksatt en ny retningslinje for vedlikehold av avtrekksskapene. Alle skap er merket om godkjenning og rutiner for bruk. I arbeidet med planer for 2011 er alle enheter bedt om å kommentere status for måloppnåelse og om å gi en vurdering av om ambisjonsnivået for 2011 vurderes som hensiktsmessig.

UTDANNING

Med utgangspunkt i universitetets planer, er det oppnådd gode resultater på flere områder:

- UiB hadde størst økning i antall primærsøkere blant universitetene og høyskolene i 2010.
- Det har vært en vekst i antallet utvekslingsstudenter på om lag 7 %.
- Det omfattende arbeidet med utvikling av kvalitetssystemet er videreført.

Innenfor noen områder gjenstår arbeid:

- Dimensjonering av studietilbudet og arbeidet med å få til balanse mellom ressursbruk til undervisning og forskning fortsetter.
- Med å hindre uønsket frafall fra studier, særlig på lavere grad i frie studier. Undersøkelser ved UiB og nasjonale undersøkelser viser at frafall også må ses i sammenheng med uproblematisk studentmobilitet.
- Med riktig dimensjonering av studiene.
- Organisering, rekruttering og frafall i lektorutdanningene.

TABELL 2. **OVERSIKT OVER UTVIKLINGSTREKK INNENFOR UTDANNINGSFELTET**

	2007	2008	2009	2010	Endring 09–10
Avlagte 80-studiepoengsenheter	10 328	9 855	10 059	10 188	127
Studiepoeng/student*	42,6	42,0	42,9	42,6	-0,3
Utvexlingsstudenter	1 204	1 208	1 219	1 302	83
Kandidattall	2 512	2 461	2 426	2 392	-34
– mastergrad	1 199	1 142	1 107	1 060	-47
– profesjon	253	214	220	222	2
– lavere grad	1 060	1 105	1 099	1 110	11
Primærstøkere	7 468	7 383	8 297	8 600	303
Nye studenter	4 358	4 291	4 767	4 727	-40
Registrerte studenter høst	14 491	14 032	14 083	14 359	278

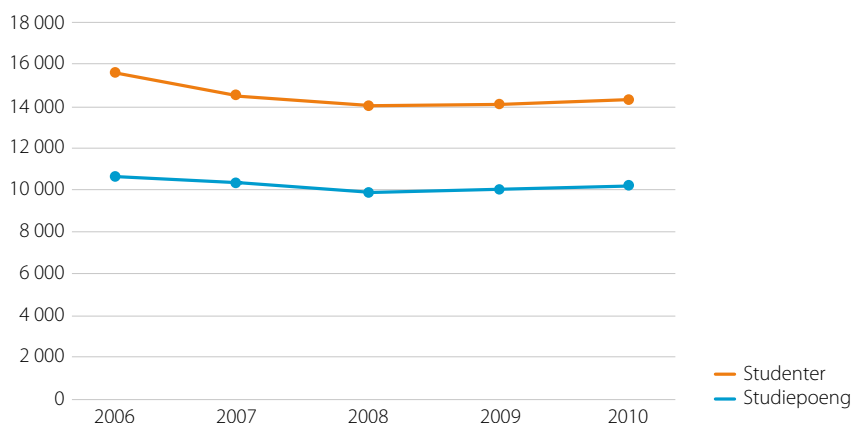
* Regnet ut fra samlet studiepoengsproduksjon dividert på studenter i høstsemesteret (KDs indikator)

Universitetet i Bergen hadde opptak til 98 studieprogram gjennom Samordna Opptak i 2010, 65 mastergradsprogrammer med lokalt opptak, samt en rekke videreutdanningskurs med egne opptaksrutiner. Antall program økte fra 2009 til 2010 som følge av endringer i programstruktur ved Det humanistiske fakultet. Omleggingen og økningen i antallet studieprogram innebærer ikke en reell utvidelse av studietilbudet eller undervisningsomfanget. I tillegg er det etablert to masterprogrammer i undervisning, et er et samarbeid med Høgskulen i Sogn og Fjordane. Det er i tillegg etablert en internasjonal fellesgrad og et felles nordisk studieprogram.

Høsten 2010 var det registrert 14 359 egenfinansierte studenter ved Universitetet i Bergen, en økning på 276 studenter fra høsten 2009. Økningen knyttes til at det ble flere studieplasser fra 2009 og større lokale opptak, i hovedsak i videreutdanningsprogrammer. Antallet årsstudenter er redusert med om lag 300, mens studenttallet på bachelor- og mastergradsprogrammer har økt noe. Studentopptaket i 2009 var spesielt høyt, det knyttes til tilførsel av nye studieplasser gjennom revidert nasjonalbudsjett og et studentopptak som var høyere enn vedtatte opptaksrammer. Dette bidro til studentvekst også i 2010.

Antall primærstøkere økte med 4 % fra 2009 til 2010. Opptaket gjennom samordna opptak ble lavere i 2010 enn i 2009. Innenfor det lokale opptaket var det en økning, som sammen med et ekstraordinært høyt opptak i 2009 bidro til vekst i antall registrerte studenter. Det er fremdeles utfordringer med å rekruttere til lektorutdanningen, språkfagene og realfagene. Det er registrert svekket rekrutteringsgrunnlag ved flere av universitetets ordinære mastergradsprogrammer.

Totalt ble det oppnådd 10186 årsheter i 2010, en vekst på 127 enheter fra 2009. Antall oppnådde studiepoeng per student var om lag som i 2009. Sammenlignes dette med tall fra de andre universitetene, er nivået ved UiB om lag som ved NTNU og noe høyere enn ved UiO. Omfanget av uteksaminerte kandidater gikk noe ned, i tråd med det som måtte forventes basert på studentopptak og nedgang i studenttallet 2005–2008.

FIGUR 1. AVLAGTE STUDIEPOENG (I ÅRSENHETER) OG REGISTRERTE STUDENTER I PERIODEN 2006–2010

Målstruktur

Innenfor utdanning har Kunnskapsdepartementet stilt følgende mål med tilhørende resultatindikatorer til Universitetet i Bergen:

Sektormål 1

Virksomhetsmål 1.1

Universitetene skal utdanne kandidater med høy kompetanse med relevans for samfunnets behov.

TABELL 3. STYRINGSPARAMETRE VIRKSOMHETSMÅL 1.1

Styringsparameter	Resultat				Ambisjon
	2007	2008	2009	2010	2010
Antall primærsøkere per studieplass	2,0	2,0	2,2	2,2	2,2
Studietilbud i samarbeid med andre norske institusjoner (fellesgrad)			1,0	1,0	1,0
Antall uteksaminerte master- og profesjonskandidater	1 452	1 349	1 327	1 282	1 300
Kandidater på bachelornivå	1 060	1 105	1 099	1 110	1 100

Vurdering: Det er grunn til å være fornøyd med måloppnåelsen for antallet primærsøkere og for omfanget av uteksaminering av kandidater. Antall kandidater har gått noe ned, som forventet ut fra nedgangen i opptak til gradsstudier i perioden 2005–2008. Definisjonen av fellesgrad er slik at indikatoren ikke gir et godt bilde av utdannings samarbeid mellom institusjoner. UiB inngår i en rekke samarbeidstiltak med andre UH- institusjoner, men tilbyr bare en nasjonal fellesgrad, i samarbeid med NHH.

Virksomhetsmål 1.2

Universitetene skal tilby et godt læringsmiljø med undervisnings- og vurderingsformer som sikrer faglig innhold, læringsutbytte og god gjennomstrømming.

TABELL 4. STYRINGSPARAMETRE VIRKSOMHETSMÅL 1.2

Styringsparameter	Resultat				Ambisjon
	2007	2008	2009	2010	2010
Nye studiepoeng per egenfinansiert student per år	42,6	42	42,9	42,6	44
Gjennomføring i henhold til avtale studieplaner	81 %	81 %	80 %	80 %	85 %
Studenter per undervisnings, forskning og formidlingsstilling	14,2	13,8	14,1	14,5	14,5

Vurdering: Målene for studiepoeng per student og gjennomføring etter utdanningsplan nås ikke. Antall studiepoeng per student har vært stabilt, i underkant av 43, de siste årene. Andelen som gjennomfører etter utdanningsplan har også vært stabil over flere år, og noe lavere enn ved UiO og NTNU. UiBs studenter planlegger i snitt flere studiepoeng enn studentene ved UiO, og måloppnåelsen bør også ses i sammenheng med det. UiB har kartlagt praksis og kompetanse for vedlikehold av utdanningsplanene i 2010, og det erkjennes at dette bør følges tettere opp. Manglende systematikk for vedlikehold av planer gjør datakvaliteten for indikatoren svak. I 2011 iverksettes nye rutiner for utstedelse av vitnemål, tilsvarende er gjort ved UiO. Dette vil stille krav til mer systematisk vedlikehold av utdanningsplanene og føre til en bedret datakvalitet i 2011. At forholdstallet mellom studenter og ansatte har økt de siste årene er bekymringsfullt og kan svekke universitetets posisjon og *utdanningskvaliteten*.

Virksomhetsmål 1.3

Universitetene skal ha et utstrakt internasjonalt utdanningssamarbeid av høy kvalitet, som både bidrar til økt utdanningskvalitet og sikrer kvalifiserte kandidater til samfunns- og næringsliv.

TABELL 5. STYRINGSPARAMETRE VIRKSOMHETSMÅL 1.3

Styringsparameter	Resultat				Ambisjon
	2007	2008	2009	2010	2010
Antall utvekslingsstudenter (inn/ut)	1 204	1 208	1 219	1 302	1 250
Antall fremmedspråklige utdanningstilbud (målt i tilbudte emner)	97	122	142	157	160
Internasjonale fellesgrader (joint degrees)	2	4	4	6	8

Vurdering: UiB har omfattende internasjonalt utdanningssamarbeid. Om lag 5 % av studentene er på utveksling til enhver tid. Antallet utvekslingsstudenter har økt med 13 % fra 2009 og har passert ambisjonsnivået på 1250 studenter. Dette er positivt, og det er viktig å opprettholde det gode nivået. Det er ikke tilstrekkelig oversikt over engelskspråklige utdanningstilbud, og det er usikkerhet om definisjoner. Tallene fra DBH gir likevel uttrykk for en klar økning i tilrettelagte tilbud for internasjonale studenter. Målet om deltakelse i 8 fellesgrader i 2010 ble ikke nådd, i det status er 6 fellesgrader. Et program ble utfaset våren 2010, og det er registrert deltakelse i tre fellesgrader i DBH i 2010.

Kunnskapsdepartementet har formulert særskilte krav til avlagte studiepoeng første studieår innenfor følgende utdanninger: medisin, odontologi, psykologi og tannpleie. Tallene for 2010 er:

TABELL 6. ANTALL 60-STUDIEPOENGENSEHETER AVLAGT FØRSTE ÅRSTRINN*

Utdanning	Studieprogram	Mål 2009/2010	Resultat 2009	Resultat 2010	Differanse resultat/ambisjon 2010
Tannpleie	BAOD- TANNP	17	17	20	3
Odontologi	MAOD- ODONT	33	39	49	16
Medisin	PRMEDISIN	127	144	142	15
Psykologi	PRPSYK	70	73	81	11

*Tallene er gjelder kalenderåret 2010: For vårsemesteret 2010 for studenter tatt opp til studiet høsten 2009, og for høsten 10 for studenter tatt opp samme semester.

Tallene viser at målene blir overoppfylt for alle utdanningsprogram.

I plan for utdanningene for 2010 ble følgende områder løftet fram som spesielt prioriterte:

- Strategisk bruk av kvalitetssystemet i arbeidet med å øke kvaliteten i utdanningen.
- Arbeid for rett dimensjonering av fagtilbudene, vurdere faglig profil, avveining mellom bredde og dybde og forholdet til små og utsatte fag.
- Styrke regionalt og internasjonalt samarbeid om utdanningstilbud.
- Læringsmiljø og universell utforming.
- Videreføring av frafallsprosjektet.
- Etikk i utdanning.
- Lærerutdanningen.
- Dimensjonering av fagtilbudet.
- Kompetanse 2020.

Resultatrapport 2010

Utdanningene ved Universitetet i Bergen blir utformet i tråd med målsetningen om å være et internasjonalt anerkjent forskningsuniversitet. Utdanningstilbudene skal tilrettelegge for at kandidatene skal utvikle kompetanse på et internasjonalt nivå innenfor sine fagfelt. Kandidater fra UiB skal ha kunnskap til å bidra i arbeids- og samfunnsnivå og videre utdannings- og forskerkarrierer med særlige evner til nyskapning, kritisk refleksjon og overføring av forskningsbasert kunnskap til teoretisk og praktisk problemløsning. Tilgjengelig informasjon om utdanningene i 2010 peker på flere positive trekk, samtidig er det nye og mer permanente utfordringer. Fakultetene utarbeider årlige utdanningsmeldinger. Meldingene gir innsikt i universitetets styrker og svakheter innenfor utdanning og gir viktige innspill til oppfølgingsområder og framtidige planer.

Statistisk sentralbyrå har analysert arbeidsmarkedets utvikling av tilbud og etterspørsel av utdanning basert på makroøkonomiske og demografiske modeller. Resultatet viser en klar tendens, hvor en kraftig økning i etterspørsel av høyere utdanning er forventet i et perspektiv på 20 år. I dette perspektivet har universitetet kartlagt behovet for kandidater med høyere utdanning innenfor hele spekteret av den faglige bredden. Undersøkelsen, "Kompetanse 2020", publiseres i februar 2011. Undersøkelsen har hovedvekt på vestlandsregionen, men dekker også bedrifter og kandidater i det sentrale østlandsområdet. Den dekker alle universitetets utdanninger, men har særlig oppmerksomhet om allmennfakultetene og bachelorutdanningene. Betydningen av elementene i det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket er for eksempel søkt målt. Resultater fra undersøkelsen kan gi informasjon til fagmiljøene for implementeringen av kvalifikasjonsrammeverket og danne utgangspunkt for en bredere diskusjon av tiltak for å øke studietilbudenes synlighet og relevans.

Kvalitetssikring

I 2010 er kvalitetssystemet videreutviklet med nye nettbaserte informasjonstjenester og en revidert kvalitetshåndbok som benyttes av universitetets ansatte. Det er iverksatt tiltak for ytterligere å forbedre universitetets evalueringsskjemaer for å gjøre resultatene av evaluering- og kvalitetsarbeid mer synlig og bedre tilgjengelig, samt integrere kvalitetssystemet ytterligere i studentenes webside "Mi side".

"Program for evaluering og kvalitetsutvikling" (PEK), er universitetets interne program for studiekvalitetstiltak. Programmet deler årlig ut universitetets pris for studiekvalitet, "Ugleprisen". I 2010 gikk prisen til feltkurset i petroleumsrelaterte fag på Svalbard, "Svalex", et samarbeid mellom Statoil og UiB, UiO, NTNU, UiT, UiS og UNIS.

Det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket skal implementeres i studieplaner og emnebeskrivelser innen utgangen av 2012. I 2010 har det vært orienteringsmøter om kvalifikasjonsrammeverket ved alle universitetets institutter. Fakultetene rapporterte om status for arbeidet gjennom utdanningsmeldingen. Fakultetene har vedtatt strategier for arbeidet, og i nye studieprogram er det formulert læringsutbyttebeskrivelser i tråd med rammeverket. I 2010 arrangerte UiB et seminar med nasjonal deltakelse om studiekvalitet knyttet til Dannelsesutvalget og et seminar for egne ansatte, med evaluering som tema.

Læringsmiljø og LMU

Universitetet i Bergen har et aktivt læringsmiljøutvalg (LMU) og arbeider systematisk med utvikling av læringsmiljø på fakultets- og instituttnivå. I 2010 har utforming av ny handlingsplan for styrket læringsmiljø vært viktig, sammen med revisjon av universitetets læringsmiljøhåndbok, og planlegging og gjennomføring av en større undersøkelse om læringsmiljø. Resultater fra undersøkelsen indikerer at studentene oppfatter lesesalstilbudet som tilfredsstillende, men at det er behov for flere gruppe- og seminarrom. Det er utfordringer med luftkvalitet og temperatur.

Studentaktiv forskning

UiB har som mål at studentene skal være i nær kontakt med forskning fra første studiesemester, og studentaktiv forskning er et virkemiddel for å styrke forskningsbasisen i utdanningene. En rapport fra Universitets- og høyskolerådet fra 2010 framholdt at begrepet forskningsbasert utdanning er sammensatt og bør vurderes etter flere dimensjoner. UiB scorer høyt på de fleste markørene for forskningsbasert utdanning. En kartlegging høsten 2010 viste likevel at mange miljø i liten grad involverte studentene i forskningen, da spesielt på lavere grad. Studentparlamentet har gitt uttrykk for at det faglige nivået i bachelorutdanningene bør heves og bli mer utfordrende. Synspunktet får en viss støtte i læringsmiljøundersøkelsen 2010, der studenter på bachelornivå ved allmennfakultetene i gjennomsnitt vurderer studiene som mindre krevende enn andre og i snitt bruker mindre tid på studiene enn andre. Undersøkelsen skal følges opp i 2011.

Digital utdanning – DigUiB

Til tross for utviklingen i kommunikasjonsteknologi, påpeker særlig studentorganisasjonene at undervisning, vurdering og læremateriell i hovedsak er basert på tradisjonelle metoder, former og medier. Studentene ønsker å ha mulighet til mer utstrakt bruk av moderne teknologi, som digitalisering av pensumlitteratur og undervisning og bruk av pc på eksamen. UiB ønsker en overordnet prosess som omfatter alle aspekter av digitale hjelpemidler og støttesystemer. Gjennom prosjektet DigUiB arbeides det for å få klarlagt mål, målgruppe og funksjon for digitaliseringen. I prosjektet er det også mål om å få på plass organisering, støttedokumenter og rutiner for arbeidet. DigUiB har tre hoveddeler, digitalisering av pensumlitteratur, digitalisering av eksamen og digitalisering av forelesninger. Det er iverksatt

---

pilotprosjekter for digitalisering av forelesninger, og digitalisering av pensummateriale gjennomføres i samarbeid med Universitetsbiblioteket. Prosjektet videreføres i 2011.

Tilrettelegging for studenter med nedsatt funksjonsevne

Å fremme universell utforming er svært viktig. For UiB er det en spesiell utfordring at store deler av bygningsmassen er gammel, og dels verneverdig. Læringsmiljøutvalget (LMU) arrangerte et internseminar om universell utforming for studenttillitsvalgte høsten 2010. Handlingsplan for studenter med funksjonsnedsetting danner rammene for utvikling av tilrettelagte tjenester, og prosessene på institusjonsnivå følges av Rådet for funksjonshemmede studenter. I 2010 har universitetet implementert en ny versjon av studentenes website, "Mi side", som har tilrettelagt og tilgjengeliggjort systemet for blinde og svaksynte studenter.

Sensorordningen

Sensorordningen ved UiB ble revidert i 2009. Et internt utvalg kartla praksis for antall sensorer i 2008, ekstern sensur og programsensorordning. På grunnlag av utredningen ble regler for sensur revidert av Utdanningsutvalget i juni 2009 (UU-sak 35/09). Det nye reglementet fastslo at ekstern sensur hovedregelen for emner. I emner der det ikke brukes ekstern sensur i vurderingene av eksamener, skal ekstern programsensor ha ansvar for kvalitetssikring av karaktergivningen. Fakultetene oppsummerte erfaringer med programsensorordningen i utdanningsmeldingen for 2010. Ordningen med programsensor er etablert for de fleste av universitetets studieprogrammer. Innenfor flere fag er den første oppnevningssperioden gått ut, og nye avtaler er kommet på plass i 2010. Ordningen får mye positiv omtale ved fakultetene, men det pekes samtidig på at ordningen fungerer best der sensorene får konkrete oppgaver og fastlagte rammer for rapportering. Erfaringene skal brukes for å forbedre ordningen.

Dimensjonering av fagtilbudene

Universitetet vil ha et høyt akademisk nivå i utdanningstilbudet. Studietilbudet skal tilpasses de økonomiske rammene. I motsetning til forskningen, er utdanningen i sin helhet finansiert av bevilgningene i statsbudsjettet, det er lite supplerende finansiering for ordinære gradsstudier.

Dimensjonering av studiene har vært en viktig sak ved UiB i flere år. I tråd med intensjonen i kvalitetsreformen, er studieprogrammene delt i moduler, omfanget av sensur er økt, og det er etablert et bredere tilbud av seminar- og gruppeundervisning og veiledning. I tillegg er det etablert en rekke nye studietilbud på bachelor- og masternivå. I sum er kvaliteten i utdanningene økt, men kostnadene ved utdanningstilbudet er i liten grad systematisk vurdert.

Rapporten *Handlingsrom for kvalitet* fra det departementsoppnevnte Handlingsromsutvalget, som kom i februar 2010 anbefalte at " ...departementet i samråd med institusjonene vurderer hvordan en kan gjenopprette balansen mellom antall fullfinansierte studieplasser i grunnbevilgningen og det faktiske studenttallet på institusjonene. Dette er nødvendig for å opprettholde og også øke antall studieplasser i de nærmeste årene.". Rapporten dokumenterte betydelig avvik mellom finansieringen av studieplasser og det faktiske aktivitetsnivået ved institusjonene. Ved UiB var om lag 3250 studieplasser (2300 årsheter/ studiepoeng) uten fullfinansiering i 2009. Dersom utdanningstilbud bare baseres på resultatinntekter, vil det legge bånd på universitetets basisbevilgning, og det gir redusert mulighet til å utvikle strategiske satsninger innenfor forskning og utdanning. Studentparlamentet er bekymret for at det pedagogiske tilbudet som ble etablert med kvalitetsreformen svekkes, blant annet i form av avvikling av seminar- og gruppeundervisning.

Skjevheten skyldes blant annet at universitetet gjennom flere år har lagt opp til opptak av flere studenter enn hva kapasiteten tilsier. I tillegg er det gjennom flere år utviklet en praksis med å ta opp flere studenter enn Universitetsstyret har fastsatt opptaksramme for, hvor tilbudene overbookes.

Høsten 2010 ble det lagt opp til en mer omfattende prosess, blant annet med dialogmøter med fakultetene, før Universitetsstyrets fastsetting av opptaksrammer for 2011. Siktemålet var å få en riktig dimensjonering av antall nye studenter med utgangspunkt i de økonomiske rammene universitetet har for finansiering av utdanningstilbudene. Det har vært svært viktig å vurdere økningen i omfang av studieprogrammer og emner ut fra økonomi, utdanningskapasitet og ansattes tid til forskning.

For UiB er bredden i fagtilbudet strategisk viktig. Enkelte fag har liten søkning, og fakultetene vurderer status for disse fortløpende. Universitetene har et spesielt ansvar for nasjonal kultur og samfunnets kunnskapsbehov. UiB ønsker å ivareta hensynet til små fag. Spørsmålet om hvordan UiB skal håndtere disse problemstillingene er tema i en svært viktig strategisk debatt. Både kostnader og inntekter knyttet til studenttallet vurderes. Studenttallet ses i sammenheng med studiekvalitet (som kan gi flere studiepoeng for hver student) og tid til forskerutdanning og forskning (som kan gi økt uttelling i forskningskomponenten i finansieringssystemet). Konkrete vurderinger foretas med tanke på variasjon mellom både studieprogrammer og fakulteter.

Det er gjennomført en større undersøkelse av behovet for universitetsutdannede kandidater på ulike områder i samfunns- og næringslivet i dag og i årene som kommer. Slike data gir viktig grunnlag for mer langsiktige strategiske vurderinger av dimensjonering og innretning av ulike studieopplegg. Studentorganisasjonene legger stor vekt på at det er avgjørende at opptak av flere studenter ikke skjer på bekostning av studiekvaliteten. Den viktigste forutsetningen for studiekvaliteten ved universitetene er at undervisningen er forskningsbasert, at de ansatte tid til forskning sikres. Denne forutsetningen kan ikke oppfylles uten god balanse mellom studenttallet og antallet fullfinansierte studieplasser.

Universitetet har som hovedmål å tilby attraktive utdanninger på et høyt internasjonalt nivå. Derfor er det svært bekymringsfullt med en utvikling som gir økt risiko for redusert studiekvalitet.

Kapasitetsvurderinger, nye studieplasser og oppfølging av tildelte studieplasser

I 2010 ble det vektlagt å treffe opptaksrammen bedre ved semesterstart. Det ble sendt ut noe færre tilbud om studieplass enn tidligere år, overbookingen var mindre. Samtidig var det noen færre som takket ja til studieplass. Det registrerte antallet ordinære nye studenter ble 170 færre enn rammen. Økning i lokale opptak, i hovedsak knyttet til videreutdanning, førte likevel til en økning i studenttallet. Overbookingen i 2009 vil ha effekt ut studieåret 2011/2012.

Universitetet i Bergen støtter Kunnskapsdepartementets målsetning om å øke kapasiteten i utdanningssystemet for å møte veksten i ungdomskullene. For UiB er det likevel særlig viktig å redusere det svært store avviket mellom fullfinansierte studieplasser og studenter. En videreføring eller forverring av dagens situasjon vil med stor sannsynlighet gå ut over kvaliteten i studiene. Studentstatistikken viser at det er et potensiale i å få økt antallet oppnådde studiepoeng per student og reduksjon i frafall.

Å satse på utdanning og å styrke landets samlede kompetansegrunnlag er viktig med økende ungdomskull. Dette krever satsing på forskning og tilførsel av nye fullfinansierte studieplasser, som inkluderer ressurser til personell, utstyr og infrastruktur. UiB vil i så fall kunne øke kapasiteten, og står fast ved vurderingen fra våren 2010, der det ble vurdert som forsvarlig og ønskelig å kunne ta i mot 200 nye studieplasser fra høsten 2010 og ytterligere 100 nye fra høsten 2011. Sett i lys av at det er tildelt

---

80 nye plasser fra høsten 2011, er det mulig å ta i mot 200 nye, fullfinansierte studie plasser fra høsten 2012, 50 plasser til samfunnsfag og humaniora og 150 plasser i realfag.

Studie plassene innfor realfagene bør imidlertid gis en bedre finansiering enn i dag.

I tildelingsbrevet for 2011 ber Kunnskapsdepartementet institusjonene om å redegjøre for planlagt bruk av midler til nye studie plasser. UiB vil øke omfanget av oppnåede studiepoeng med minst 80 heltidsekvivalenter.

Lokale, regionale og nasjonale samarbeidsrelasjoner

Gjennom mange og store forskningssatsinger i regi av EU og Forskningsrådet er det omfattende samarbeid mellom fagmiljø ved landets universiteter og høyskoler. Forskningsuniversitetene har flere fellestrekk enn de andre universitetene, og disse universitetene har derfor et særlig ansvar for å vurdere faglig samarbeid og nasjonal arbeidsdeling. I nasjonale fakultetsmøter drøftes faglig samarbeid. Universitetet ønsker å utvikle faglig arbeidsdeling, hvor studietilbud som har få ressurser og studenter kan samles ved et av forskningsuniversitetene.

Det er et organisert samarbeid mellom de høyere utdanningsinstitusjonene i Bergen gjennom Utdanning i Bergen. Disse institusjonene, Bergen Næringsråd, Bergen kommune og Hordaland fylkeskommune, samarbeider om å styrke rekrutteringen av motiverte studenter til Bergen.

Regionalt er UH-nett Vest en sentral aktør. Det satses på samarbeid om lærerutdanning, utdanningsledelse (rektorskolen) og helse- og sosialfag. Teknovest er et samarbeid om teknologiutdanning mellom UiB, UiS og høyskolene på Vestlandet. Gjennom samarbeidet tilbyr universitetene mastergradsutdanning til studenter med bachelor i teknologifag fra høyskolene. I 2010 ble UH-nett Vest tildelt 3 millioner i SAK-midler. Midlene brukes til biblioteksamarbeid, forskningssamarbeid og utvikling av forskerskoler innenfor musikk og helse- og sosialfag. I 2010 samarbeidet UiB med Høgskulen i Sogn og Fjordane om etablering av 2-årig masterutdanning for allmennlærere. Tilbudet om masterutdanningen gjelder studenter og lærere. UiB er faglig ansvarlig, og programmet er underlagt kravene i UiBs kvalitetssikringssystem og grads- og studiereglement, mens mye av undervisningen foregår i Sogndal. UiB samarbeider med UiO om kurs i entreprenørskap (Grunderskolen). Innenfor fagfelt der UiBs fagtilbud er sårbart, arbeides det med prosesser for nasjonal samordning. Dette er også et viktig tiltak for å tilpasse fagene bedre til NOKUTs krav.

Etikk i utdanning

I 2009 vedtok UiB ”*Handlingsplan for akademisk redelighet i utdanningen ved Universitetet i Bergen 2009–2012.*” Hensikten med handlingsplanen er å fremme redelighet og bekjempe uredelighet. I løpet av 2010 har UiB arbeidet med å følge opp handlingsplanen gjennom flere konkrete tiltak:

- [Forslag til veiledning for arbeidet med å formulere læringsutbytte for etisk bevissthet.](#)
- [Forslag til nye retningslinjer for student/veileder-forholdet.](#)
- [Brosjyre for studenter om konsekvensen av fusk.](#)
- [Brosjyre for ansatte om hvordan behandle mistanke om fusk.](#)
- [Informasjonsvideoen ”Et plagieringseventyr”.](#)

Universitetets utdanningsutvalg har diskutert dannelses aspekter ved utdanningene, blant annet i tilknytning til diskusjoner om bachelorgradens struktur, innhold og lengde. Det er tatt initiativ for å sette dannelses på dagsorden nasjonalt, og for å følge opp Dannelsesutvalgets innstilling. UiB organiserte

---

en nasjonal konferanse om dannelse i utdanningen i 2010, og det er opprettet fire nye bacheloremner à fem studiepoeng med dannelssemner. Emnene undervises etter at den ordinære undervisningsdagen er slutt og er åpne for ansatte og studenter i alle tre sykluser. Emnene er populære og samler studenter og ansatte til refleksjon på tvers av nivå, fag og fakultet. Emnene videreføres i 2011 i samme form.

Prosjektet *Etikk og studiekvalitet* i 2010 hadde som mål å integrere etiske grunnholdninger i skriveopplæringen i førstesemesterstudiet og å utvikle førstesemesterstudiet som et etisk og dannelsesorientert studium, der praksis og teori bidrar til internalisering av grunnleggende akademiske holdninger. Informasjonsvideoen ”*Et plagieringseventyr*” ble lansert våren 2010 og er vist mer enn 165 000 ganger på YouTube.

Lektorutdanningen

Lektorutdanningene omfatter fire integrerte mastergradsprogrammer: fremmedspråk, nordisk, naturvitenskap og matematikk. Det er utfordringer knyttet til disse programmene, knyttet til organisasjonsmodell og ansvarsfordeling, rekruttering, frafall og praksis. Et utvalg har utredet problemstillingene knyttet til lektorutdanningene og gitt konkrete anbefalinger som er fulgt opp i 2010. Ny organisasjonsstruktur kom på plass våren 2010, der fordelingen av ansvar mellom fakultetene er tydeligere definert. Problemstillinger knyttet til rekruttering og studiegjennomføring ser imidlertid ut til å vedvare også i 2010. Adjunktprogrammet i realfag fikk bare en søker i 2010. Søkingen til de andre programmene var bedre, men programmene preges fremdeles av få førsteprioritetssøkere.

Uni-Rokkansenteret gjennomførte en analyse av frafallsproblematikken i lektorutdanningene i 2010. Rapporten viser at 84 % av oppstartkullet fra 2004 avsluttet studiet før avlagt grad. I all hovedsak skjer frafallet etter det første studieåret. Rapporten viser også at 85 % av dem som falt fra fortsatte med andre studier. Studentene vurderte følgende forhold som problematiske; de mistet motivasjonen for studiet og de vurderte organiseringen av studiet som å være for dårlig. I tillegg ble oppfølgingen og veiledningen vurdert som for dårlig. Lektorstudentene var mindre fornøyd med studiene sine enn andre studenter ved UiB. Det fremheves å være utfordringer med pedagogikk, didaktikk og organiseringen av praksisoppholdene. Undersøkelsen er sentral for arbeidet med å videreutvikle lektorutdanningene ved UiB.

Karaktergivning

Universitetets utdanningsutvalg behandlet to analyser av universitetets karaktergivning i 2010. Konklusjonen var at UiBs karakternivå i gjennomsnitt er som UiOs, men at det har vært en sterkere tendens til økning i karaktersnittet ved UiB. To forhold er særlig påtalt i UiBs karaktergivning: lav strykprosent innenfor medisin og et høyt karaktersnitt på masteroppgaver ved Det juridiske fakultet. Strykprosenten innenfor medisin har økt noe i 2010, men er fortsatt lavere enn ved UiO. Sammenligning med andre universiteter er problematisk. UiB gir bokstavkarakterer for over halvparten av emnene, mens de andre i all hovedsak gir bestått/ikke bestått. Etter retningslinjene for karaktergivning, skal terskelen for stryk settes lavere ved bestått-vurderinger. Medisinstudiet ved UiB er bygd opp med flere og mindre emner enn ved UiO, og det er uvanlig at studenter stryker i praksisemner. Det medisinsk-odontologiske fakultet fremhever at studentene som kommer inn på medisinstudiet har de beste karakterene, og læringsmiljøundersøkelsen viser at medisinstudentene klart bruker flest timer i uken til studiene.

Internasjonalisering

I 2010 arrangerte UiB for første gang en internasjonal uke. Hovedmålet var å informere og inspirere studentene til å velge utveksling i studieløpet. Dette er et bredt samarbeidsprosjekt som involverte alle fakultetene, studentorganisasjoner, Studieadministrativ avdeling og Universitetsledelsen. Hvert fakultet arrangerer sin internasjonale dag med informasjonsmøter, stands og ulike aktiviteter. Tallet på utvekslingsstudenter har vært stabilt over flere år, men økte med 7 % fra 2009 til 2010, det indikerer at tiltakene har hatt god effekt. Veksten var størst for antall innreisende studenter. Forholdet mellom utreisende og innreisende, der antallet innreisende studenter er høyere enn utreisende, er blitt større. UiBs målsetting er en balansert utveksling, med like mange utreisende som innreisende studenter.

Internasjonalisering av utdanning med utvikling av fellesgrader er høyt prioritert. Tiltaket har prioritet i stortingsmeldingen om internasjonalisering av utdanning. Fellesgrader vurderes som viktig strategisk virkemiddel for internasjonalt samarbeid, og UiB legger vekt på å utvikle tilbud på master- og ph.d.-nivå i fagfelt hvor dette kan understøtte internasjonalt forskningssamarbeid. Initiativ til utvikling av fellesgrader skjer i fagmiljøene.

Fellesgrader er svært ressurskrevende i utviklings- og driftsfasen, og omfanget av tilbud er avhengig av fagmiljøenes økonomiske og faglige prioriteringer. Sentraladministrasjonen bistår med kvalitetssikring av søknader og med rådgiving. I nasjonal sammenheng har UiB vært ledende i deltakelse i fellesgradsprosjekt. Også internasjonalt er UiB synlig, med deltakelse i EUs Joiman-prosjekt for kvalitetssikring av fellesgrader. UiB arrangerte et 5-dagerskurs for 40 deltakere fra 12 land i fellesgradsarbeid. I tillegg til fellesgrader deltar UiB i flere nordiske samarbeid om felles studieprogrammer. Tabell 7 viser antall utvekslingsstudenter de siste årene. Det er fortsatt slik at flest studenter reiser ut gjennom bilaterale avtaler, mens innreisende studenter i hovedsak kommer via Erasmus-nettverket.

TABELL 7. UTVEKSLINGSSTUDENTER ETTER AVTALE

Program	Antall totalt							
	Inn				Ut			
	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010
Sokrates/Erasmus	430	469	495	515	160	129	155	160
Erasmus Link	1				1			
Erasmus Mundus	13	4	2	10				
Nordplus	27	18	21	15	34	34	30	13
NUFU	4			3				
Kvoteprogram	50	58	47	78				2
NORAD	22	22	2					
Bilaterale avtaler	64	79	55	64	335	303	325	351
Kulturprogrammer	3	26	5		1			
Øst-Europa-programmene	0							
Andre	1	2	5	3	2	1	8	8
Individbaserte avtaler	32	33	13	16	24	29	56	64
SUM	647	711	645	704	557	497	574	598

FORSKNING

Med utgangspunkt i universitetets planer er det oppnådd mange gode resultater:

- Universitetet har styrket posisjonen som internasjonalt anerkjent forskningsuniversitet gjennom plasseringer i internasjonale rankinger.
- Universitetet fikk et nytt prestisjetungt ERC-prosjekt.
- Det er vekst i omfanget av eksterne forskningsinntekter.
- Forskningskvalitet og etikk er tatt opp i viktige møteplasser, som seminarer og konferanser.

Samtidig er det utfordringer:

- Å videreutvikle den faglige kvaliteten er den største utfordringen for universitetet. Anerkjente forskningsuniversitet kjennetegnes ved høy internasjonal kvalitet over stor faglig bredde og at ambisiøse kvalitetskrav kan ikke begrenses forskningssatsninger.
- Det må i større grad sikres mer sammenhengende tid til forskning.
- Arbeidet med å sikre kvalitet i hele forskningens bredde må fortsette.
- Arbeidet med å få flere kvinner i vitenskapelige toppstillinger må fortsette.
- Til tross for fortsatt vekst i eksternt finansierte postdoktorstillinger, er det en reduksjon i antall rekrutteringsstillinger, dette kan svekke muligheten til å nå ambisjonen for antall oppnådde doktorgrader.
- Det må arbeides med å styrke finansieringsgrunnlaget for forskning. Støtte til mer langsiktig posisjonering har vist seg nødvendig og vil bli stadig viktigere i forberedelsene til EUs 8. rammeprogram.

TABELL 8. **OVERSIKT OVER UTVIKLINGSTREKK INNENFOR FORSKNING**

	2006	2007	2008	2009	2010
Bidrags- og oppdragsinntekter	616 045	681 994	604 449	689 270	730 000
Publikasjonspoeng	1 580	1 674	1 741	1 863	
Doktorgrader	179	202	233	223	237
Interne stipendiater	328	367	429	456	441
Eksterne stipendiater	220	224	222	212	181
Eksterne postdoktor	85	90	105	132	145
Kvinneandeler professor	17	17	20	20	22
Kvinneandeler førsteamanuensis	36	39	38	38	36

Siden 2005 har Universitetet i Bergen klatret 187 plasser på det som tidligere har vært kjent som Times Higher Education-ranking over verdens beste universiteter. UiB er nummer 133 i verden, som Norges beste, Nordens sjuende beste og Europas 56. beste universitet. Rangeringen, som regnes for å være den mest anerkjente universitetsranking, har i store trekk brukt samme analysemetode helt tilbake til 2005, men videreføres i år under navnet QS World University Ranking. Fra 2009 har UiB gått fram 11 plasser på listen over de beste forsknings- og utdanningsinstitusjonene i verden. Fremgangen viser at UiB har lyktes med å satse på kvalitet i hele bredden av fagmiljø og på den måten styrket posisjonen

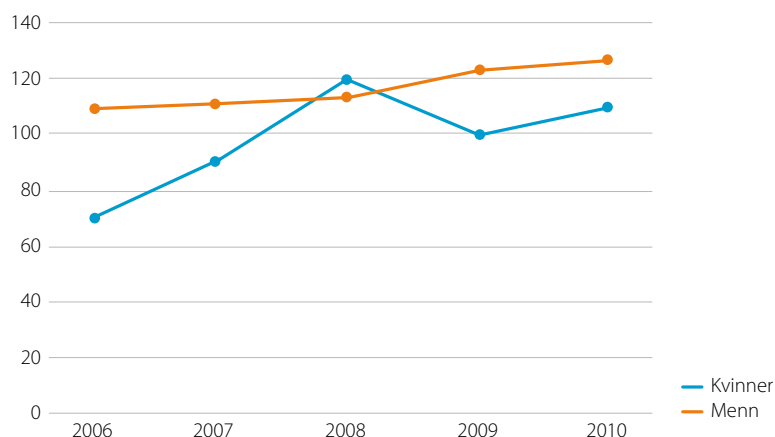
som et internasjonalt anerkjent forskningsuniversitet. Rangeringen er et viktig mål på universitetets internasjonale prestasjoner og institusjonens omdømme rundt om i verden. At Universitetet i Bergen markeres så sterkt på den internasjonale arenaen har uvurderlig betydning både for fagmiljøene og studentene. Inntil 2009 har QS og Times Higher Education basert rankingen på en kombinasjon av ulike kvalitetsparametre som antall publikasjoner, sitatindekser, ulike forholdstall på studentnivå, samt vurderinger fra et utvalg akademikere og arbeidsgivere rundt om i verden. Fagfellevurderingen er lagt opp slik at akademikere verden over på sitt fagfelt velger ut de 30 universitetene som de mener er best internasjonalt.

Arbeidet med fornying av universitetets strategi for 2011-2015 var viktig i 2010. Hovedmålet for forskning, forskerutdanning, utdanning og formidling fornyes og tydeliggjøres. Den viktigste forutsetningen for faglig fremgang er satsing på grunnleggende forskning og videreutvikling av fagdisipliner over stor faglig bredde. Samtidig har universitetet en tradisjon og et fortrinn i marin og utviklingsrelatert virksomhet.

Universitetet i Bergen arbeider for riktig balanse mellom tildelinger av frie grunnforskningsmidler og midler fra tematiske satsninger kanalisert gjennom Forskningsrådet, departementene og EU-systemet. I arbeidet med forskningsmeldinger vurderes hvilke eksterne finansieringskilder som er de viktigste og hvilke ressurser som settes inn for å styrke eksternt finansiering. Omfanget av bidrags- og oppdragsfinansiert forskning utgjør 22 % av inntektene. NFR bidro med om lag halvparten av de eksterne inntektene i 2010. De siste årene har inntekter fra andre eksterne kilder økt betydelig. Inntektene fra EU ble 6 % høyere enn budsjettmålet. Universitetet får eksterne forskningsmidler fra det offentlige, stiftelser og organisasjoner, private og næringsliv samt gaver og gaveforsterkningsmidler. Økningen er størst for bidrag fra statlige etater og stiftelser og organisasjoner. Omfanget av oppdragsaktivitet er fortsatt relativt lite.

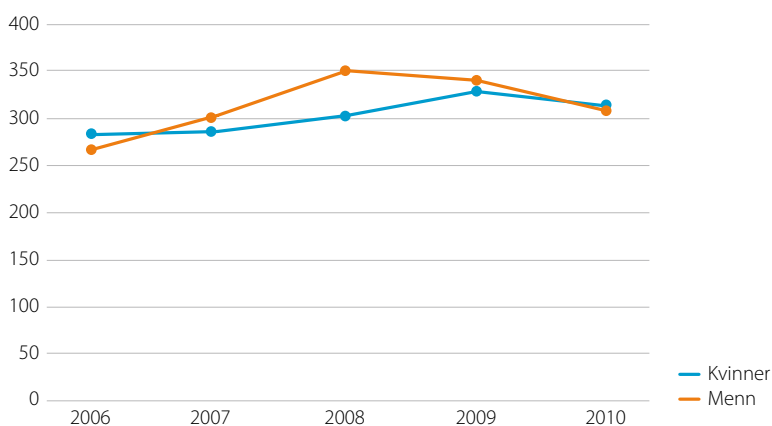
Universitet i Bergen har betydelig bredde i forskningen og har nær forbindelse mellom forskning og utdanning. En av de institusjonelle hovedutfordringene er å sikre og videreutvikle et nært forhold mellom forskning og utdanning på alle nivå, med særskilt satsing på forskerutdanning.

Til sammen 237 nye doktorer disputerte ved Universitetet i Bergen i 2010, det høyeste noensinne. Om lag 28 % av de nye doktorene er utenlandske, det bidrar til å synliggjøre UiB som internasjonalt anerkjent forskningsuniversitet. I 2010 var 622 doktorgradsstipendiater ansatt ved UiB, 441 var ansatt med midler fra basisbevilgningen. Figur 3 og 4 viser utvikling i avlagte grader og tilsatte i stipendiatstillinger.

FIGUR 3. UTVIKLING I ANTALL NYE DOKTORGRADER BLANT KVINNER OG MENN 2006-2010

Figur 3 viser at det har vært en sterk vekst i antall kvinnelige doktorer de siste årene. I det langsiktige rekrutteringsarbeidet er det en særlig utfordring med å sikre rekruttering av kvinner i toppstillinger. Etter en reduksjon i antall kvinnelige tilsatte fra 2007 til 2008, er det nå om lag like mange kvinner som menn tilsatt i stipendiatstillinger. Figur 4 viser at det har vært solid vekst i antall stillinger i perioden 2005 til 2010, til tross for en mindre nedgang fra 2009 til 2010.

FIGUR 4. TILSATTE I STIPENDIATSTILLINGER FRA 2006-2010

Målstruktur

Sektormål 2

Universitetene skal oppnå resultater av høy internasjonal kvalitet i forskning, faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid. Universitetene har et nasjonalt ansvar for grunnforskning og forskerutdanning innen de fagområder de tildeler doktorgrad.

Virksomhetsmål 2.1

Universitetene skal ivareta nasjonale behov for bredde i grunnforskningen. Samtidig skal universitetene konsentrere forskningsinnsatsen for å oppnå resultater av høy internasjonal kvalitet innen utvalgte fagområder og samarbeide internasjonalt om forskning og utviklingsarbeid.

TABELL 9. STYRINGSPARAMETER TIL VIRKSOMHETSMÅL 2.1

Styringsparameter	Resultat				Ambisjon
	2007	2008	2009	2010	2010
Publikasjonspoeng per undervisnings-, -forsknings- og formidlingsstilling	0,9	0,9	1,0		0,9
NFR- tildeling per undervisnings-, -forsknings- og formidlingsstilling (tall i 1000)	207,4	161,4	185,3	182,1	214,6
EU- tildeling per undervisnings-, -forsknings- og formidlingsstilling (tall i 1000)	12,4	7,9	14,0	18,8	17,6

Vurdering: Det foreligger foreløpig bare foreløpige tall om publikasjonspoeng i 2010. Fakultetene signaliserer fortsatt vekst, slik at resultatmålet knyttet til publikasjonspoeng forventes innfridd. Målsettingen om EU-finansiering er nådd, mens det ble lavere regnskapstall for NFR-bidrag enn forventet, hvor ambisjonen for 2010 ikke ble nådd. Det er noe usikkerhet om sammenlignbarhet i tallene. Det er igangsatt et analysearbeid for å vurdere nærmere profilen innenfor den forskningsrådsfinansierte virksomheten. Universitetet har en relativt høy andel tilslag i de frie forskerprogrammene sammenlignet med andre universiteter. Det er positivt og reflekterer institusjonsprofilen.

Virksomhetsmål 2.2

Universitetene skal gjennom nasjonalt og internasjonalt samarbeid tilby forskerutdanning av høy kvalitet. Forskerutdanningen skal være innrettet og dimensjonert for å ivareta behovene i sektoren og samfunnet for øvrig.

TABELL 10. STYRINGSPARAMETER TIL VIRKSOMHETSMÅL 2.2

Styringsparameter	Resultat				Ambisjon
	2007	2008	2009	2010	2010
Antall uteksaminerte doktorgradskandidater	202	233	223	237	250
- per undervisnings-, forsknings og formidlingsstilling	0,16	0,18	0,17	0,18	0,19
Antall disputerte doktorgradskandidater av opptatte personer 6 år tidligere					
- Tilsatte interne stipendiatstillinger	367	409	456	441	445
- Eksterne rekrutteringsstillinger	313	246	344	326	400

Vurdering: UiB har et høyt ambisjonsnivå for uteksaminerte doktorgradskandidater. Resultatet i 2010 er noe under ambisjonsnivået, selv om resultatet var det beste noen gang. Etablering av midtveisevaluering vurderes å bety økt oppmerksomhet om gjennomføring. Universitetet fyller krav til utnyttelse av stipendiatstillinger, mens antall ansatte er noe under målsettingen. Dette har en sammenheng med omgjøring av stipendiatstillinger til postdoktorstillinger. Ambisjonen for antall eksternfinansierte rekrutteringsstillinger nås ikke. Det er en positiv økning i antall postdoktorstillinger, mens antall stipendiatstillinger er redusert. For antall disputerte doktorgradskandidater av opptatte personer 6 år tidligere foreligger det foreløpig ikke tall.

Resultatrapport 2010

I 2010 var følgende områder prioritert ved Universitetet i Bergen:

- Fornyning av universitetets strategiske plan.
- Kvalitet i grunnforskning innenfor hele bredden av universitetets forskningsområder skal fremmes.
- Å følge opp evalueringen av utviklingsforskning som hovedområde.
- Styrke deltakelsen i store internasjonale forskningsprosjekter og infrastrukturetsatsinger.
- Samarbeid med forskningsinstitutter og næringslivet.
- Tiltak for økt mobilitet av forskere og forskerrekutter.

Forskningsresultater

Universitetet i Bergen oppnådde mange gode resultater i 2010, som blant er dokumentert ved at universitetet rykker oppover på internasjonale rankinger, som omtalt ovenfor. Universitetet er tildelt en ny ERC, slik at UiB i alt har fire ERC Advanced Grants. UiB ble tildelt en SFI i 2010 innenfor lakselusforskning. UiB er vertskap for fire SFF-er og er, sammen med CMR, vertskap for en SFI. Universitetet er partner i to forskningssenter for miljøvennlig energi (FME) som CMR er koordinator for. Professor Tron Frede Thingstad ble tildelt Møbiusprisen i 2010 for fremragende forskning innenfor marinbiologi, biodiversitet, klimaforskning og havforsuring. Publiseringsaktiviteten øker, og det er betydelig framgang for flere fakulteter. Flere fakultet bemerker at det er stor variasjon i publiseringsvirksomheten fra år til år og mellom fagmiljø.

Fra og med statsbudsjettet for 2010 er det bevilget 20 millioner kroner til Senter for klimadynamikk, dette er en vesentlig styrking av klimaforskningen i Bergen. Senteret har utgangspunkt i og er et samarbeid

mellom forskningsmiljø ved universitetet, Havforskningsinstituttet, Nansensenteret og Uni Research og viderefører på mange måter SFF-Bjerknessenteret. Med dette er ett av hovedmålene til Bergen Marine Forskningsklynge nådd.

Det er verksatt tiltak for å initiere og koordinere forskningssamarbeid mellom fagmiljøer innenfor temaene klima, miljø, fattigdom og helse der UiB har flere gode og noen internasjonalt ledende miljø. UiB har sterke forskningsmiljø for polarforskning og kan hente betydelige forskningsmidler, særlig innenfor de marine miljøene. Ved UiB finnes det miljø med kompetanse og interesse for forskning i og for nordområdene i juridiske, samfunnsvitenskapelige og humanistiske fagmiljø.

Fagevalueringer

I 2010 er det gjennomført fagevalueringer av sosiologi, fysikk, filosofi og idehistorie. Evalueringsrapporten av rettsvitenskap fra 2009 ble fulgt opp av NFR i 2010. Forskningsmiljøet ved Sosiologisk institutt beskrives som fremragende av det internasjonale fagpanelet. I evalueringen av norsk grunnforskning i fysikk kommer Institutt for fysikk og teknologi (IFT) relativt godt ut. Romfysikkgruppen vurderes som internasjonalt ledende og den beste i landet. Det nasjonale oppfølgingsutvalget, som har medlemmer fra alle fysikkinstitutene, har levert sin rapport som skal behandles i hovedstyret i Forskningsrådet i januar 2011. Videre oppfølging av evalueringen vil derfor skje etter dette. Evalueringen av forskning innen filosofi og idéhistorie peker på at det foregår mye god forskning ved UiB, men at det også er store utfordringer. NFR vil oppnevne et utvalg som får i oppdrag å gi konkrete anbefalinger til oppfølging av evalueringen. Universitetsstyret vil også bli forelagt en sak med grundig gjennomgang av fagevalueringene i løpet av 2011.

Forskningsfinansiering

For et klassisk breddeuniversitet med mange fagområder, er god balanse mellom bredde og spissede strategiske satsinger viktig. Det er en utfordring at mye av midlene i Forskningsrådet og EUs rammeprogrammer er program-satsinger, hvor omfanget av frie grunnforskningsmidler er lite. Det er svært viktig å styrke finansieringen av grunnforskningen og at finansieringen fra Forskningsrådet har en innretning som støtter opp om grunnforskningen i større grad enn i dag. Manglende finansiering av grunnforskning er særlig problematisk for de forskningsintensive universitetene hvor grunnforskning er og skal være en kjerneaktivitet. Det er videre en utfordring at større deler av universitetets basisbevilgning, som skal ivareta grunnforskning, brukes til egenandeler og andre typer medfinansiering.

TABELL 9. FORSKNINGSMIDLER FRA ULIKE EKSTERNE KILDER

	2006	2007	2008	2009	2010
Forskningsrådet	285 048	379 748	310 726	362 610	348 701
Statlige etater	109 395	102 231	113 453	110 885	135 077
Kommunale/fylkeskommunale etater	3 565	4 978	14 270	14 063	3 891
Næringsliv/private	40 027	79 897	58 926	76 985	88 126
EU-forskning	18 262	21 456	12 609	24 177	34 622
EU-undervisning	1 663	1 268	2 619	3 233	1 666
Utlandet eks. EU	18 923	26 752	18 814	10 459	12 594
Stiftelser og organisasjoner	37 287	34 638	49 725	60 001	71 621
Gaver/gaveforsterkning og tilskudd	101 875	31 050	25 307	26 857	33 757
SUM	616 045	681 994	604 449	689 270	730 055

Forskningsrådet er den desidert største eksterne finansieringskilden for universitetet med nær 50 % av inntektene. Deretter kommer finansiering fra andre statlige etater, næringsliv og bidrag fra stiftelser og organisasjoner. Finansiering fra EU utgjør en mindre del av inntektene, men gir viktige bidrag til universitetet.

Forskningssamarbeid med miljøer utenfor Europa kan være kilde til økt ekstern finansiering av forskning ved UiB. I først rekke vurderes muligheter for finansiering fra National Institute of Health (NIH) i USA og Verdensbanken.

Forskningsrådsfinansieringen ble redusert med 4 % fra vel 360 millioner kroner i 2009 til 348 millioner kroner i 2010. I 2010 fikk UiB tilslag på søknader om finansiering fra **Norges Forskningsråd (NFR)** for 415,5 millioner kroner, inkludert gaveforsterkningsmidler. Det forventes en økning i 2011. De største enkelttildelingene er til sentre for fremragende forskning (SFF), Global helse og Fribio. Det er særlig gledelig at tildelingen til Fri prosjektstøtte økte med 21 % til 108,4 millioner kroner i 2010 og bevilgningen til vitenskapelig utstyr. Behovet for moderne infrastruktur til en rekke fag er betydelig, først og fremst innenfor naturvitenskap og medisin, men i økende grad også i deler av humaniora og SV. Forskningsrådets program for nasjonal styrking av forskningsinfrastruktur er spesielt viktig i denne sammenheng. Universitetet satser på målrettet institusjonssamarbeid i søknader om eksterne midler, ulike former for prosjektstøtte samt bevilgninger til infrastruktur og vitenskapelige utstyr ved nasjonale og internasjonale plattformer.

Omsetningen innenfor **EU-prosjekter** økte fra 27 millioner i 2009 til vel 34 millioner kroner i 2010 og er resultat av god uttelling på universitetets søknader i 2009. I 2010 er det ytterligere økning i innvilgede prosjekter, med 15 nye kontrakter. Deltakelse i EUs rammeprogrammer er viktig i det å være et internasjonalt anerkjent forskningsuniversitet. UiB har høye ambisjoner om forskningsfinansiering fra EU og vil legge enda bedre til rette for sterke søknader. For 2010 var målet å sende minst én søknad til FP7 fra alle større, relevante fagmiljø ved UiB og et mål å opprettholde søknadsaktiviteten til det nye IDEAS-programmet (ERC). Begge målene er nådd, det ble sendt 23 ERC-søknader fra UiB, to oppnådde finansiering.

Det er fortsatt stor interesse for ERC Starting Grants blant kandidater som er i målgruppen for disse, og det tilbys kurs for søkere. I 2011 kommer forskningsmiljøenes forberedelser til SFF-utlysningen til å falle sammen i tid med søknadsfristene til ERC Advanced Grants, noe som kan komme til å dempe ERC-søkningen noe.

I 2010 ble det sendt 58 søknader til EUs 7. rammeprogram, mot 72 i 2009. Samtidig blir flere av UiBs mest internasjonalt orienterte fagmiljøer invitert med som partnere i prosjekter initiert ved andre institusjoner. De blir altså sett på som attraktive samarbeidspartnere med verdifull kompetanse. Det er derfor viktig å fortsette med tiltak for å stimulere og posisjonere fagmiljøene for deltakelse i rammeprogrammene. Det er også viktig at våre fagmiljø deltar aktivt med råd og innspill i prosessen fram mot utlysninger.

NUFU-programmet støtter institusjonelt samarbeid og prosjekter mellom norske universiteter og høyskoler og partnerinstitusjoner i Sør som skal bygge bærekraftig kapasitet og kompetanse innenfor forskningsbasert utdanning ved universiteter i Sør. Budsjetttrammen for den nåværende programperioden (2007-2011) er 300 millioner kroner. I 2010 bevilget NUFU 2,6 millioner kroner til et "Library and Information Science Training Centre in Juba University". Byggingen vil skje i 2011, i samarbeid med Universitetsbiblioteket i Bergen. Universitetets prosjekter i programperioden utgjør om lag 107 millioner kroner, eller ca. 28 % av tildelte midler fra NUFU. Dette gjør UiB til den største

---

institusjonen i programmet. Det ser ut til at ny programavtale tidligst foreligger sommeren 2011, med utlysning rundt årsskiftet med tilsagn høst 2012 og oppstart for neste periode i januar 2013.

Universitetet har et omfattende samarbeid med Helse Bergen om utdanning og forskning. **Det regionale samarbeidsorganet i Helse Vest** er samarbeidsorgan for helseforetaksgruppen i Helse Vest og universitetene i Bergen og Stavanger. Samarbeidsorganet styrker faglig samarbeid i helseregionen og fordeler midler til finansiering av klinisk forskning og helseforskning ved UiB. I 2010 delte Samarbeidsorganet ut vel 97 millioner kroner til forskning, hvor 52 nye prosjekter fikk midler, 38 ble videreført. I tillegg er 46 doktorgradsstipend og 31 postdoktorstipend videreført.

Inntekter fra **Kreftforeningen** utgjorde i 2010 vel 21,4 millioner kroner og er et svært viktig bidrag for å styrke universitetets kreftforskning innenfor medisin og realfag.

Fra universitetets ulike **fond** ble universitetets forskningsmiljøer tildelt 15,1 millioner kroner fra Meltzers Høyskolefond, 2,2 millioner kroner fra Bergen Universitetsfond og 23,1 millioner kroner fra Bergen Medisinske Forskningsstiftelse. Fra Bergen Forskningsstiftelse ble det i 2010 tildelt 17,2 millioner kroner til programmet for å styrke langsiktig rekruttering med 4-årige prosjektbevilgninger til yngre fremragende forskere.

FORSKERUTDANNING

Universitetet vil gi forskerutdanning med høy kvalitet, internasjonal profil og med gode muligheter for tverr- og flerfaglighet. Forskerutdanningen skal innrettes slik at den ivaretar universitetets ambisjoner om å utvikle sterke forskningsmiljø og samfunnets behov for kompetanse. Gjennom ordningen med forskerutdanningsmeldinger får fakultetene og universitetet anledning til å vurdere og planlegge forskerutdanningen bedre.

I 2010 har universitetet oppnådd resultater innenfor følgende områder:

- UiB kreerte 237 doktorer i 2010, det høyeste tallet noensinne.
- Om lag en tredjedel av de nye doktorene er utenlandske, det bidrar til å synliggjøre universitetets internasjonale profil.
- Oppfølging av tiltak i handlingsplan og satsing på forskerskoler bidrar til en positiv utvikling for forskerutdanningen.

Utfordringer:

- Behovet for individuell oppfølging og tilpassede kursopplegg for kandidaten øker.
- Lang gjennomstrømmingstid og mer oppfølging av kandidater utenfor universitet.
- Ulike tema knyttet til fusk og plagiering krever oppmerksomhet.

Alle skal få mulighet til å få tilbakemelding om sin faglige progresjon og forskningsprosjekt når de er midtveis i programmet. I tillegg tilbys alle forskerutdanningskandidater muligheten for å ha to veiledere og tilbud om tilknytning til en av forskerskolene ved universitetet. Rapportene om fremdrift i forskerutdanningen 2010 viser at godt over halvparten av PhD-kandidatene tilhører en forskerskole. Eventuell sammenheng mellom deltakelse i forskerskoler og gjennomføringstid vil bli kartlagt. Slike tiltak vurderes som kvalitetsforbedrende i forskerutdanningen, men som samtidig er arbeidskrevende og medfører individuell tilpasning. Av 1500 kandidater, rapporterte 1125 om fremdriften høsten 2010, av

---

disse hadde 82 % prosent mer enn én veileder. Det vurderes som viktig å synliggjøre den faktiske tiden kandidaten bruker, ved å benytte tall for nettotid. Det er spesielle utfordringer knyttet til kandidater i doktorgradsprogrammet som ikke er ansatt ved universitetet.

Det er fortsatt relativt få underkjenninger ved UiB, men det er grunn til å finne klarhet i om det er noen fellestrekk ved avhandlinger som blir underkjent. Prosentvis er andelen underkjenninger større for avhandlinger levert til vurdering for graden dr.philos enn for PhD-graden, selv om det er få avhandlinger som leveres til bedømmelse for dr. philos graden.

Bergen Summer Research School on Global Development Challenges (www.bsrs.no) er etablert som årlig internasjonal og tverrvitenskapelig forskerskole på PhD-nivå. Den organiseres av UiB, i samarbeid NHH, HiB, CMI og UniResearch. Tema i 2010 var ”*Global Health in Bio-Medical, Social and Cultural Perspectives*” Sommerskolen ble arrangert første gang i 2008, og antall søkere har vært stadig økende etter hvert som skolen er blitt mer kjent. Til nå har 344 kandidater fra over 50 land og alle verdensdeler deltatt ved BSRS. Alle er tatt opp etter strenge kvalitetskrav, og de fleste er studenter på doktorgrads- eller postdoc-nivå, i sine hjemland eller i utlandet.

Samarbeid med forskningsinstitusjoner i Bergen og regionen

Gjennom eierskap og samarbeidsavtaler samarbeider universitetet med institusjoner som Uni Research AS, CMR AS, CMI, Havforskningsinstituttet, Nansensenteret, Nasjonalt institutt for ernærings- og sjømatforskning (NIFES) og Helse Bergen om forskning og om å videreutvikle forskningen i Bergen, både i tilknytning til og i tillegg til universitetets forskning.

Tiltak for å styrke samarbeidet mellom Uni Research og CMR og mellom selskapene og universitetet har vært tema i de jevnlige møtene mellom ledelsen ved CMR og ved Uni og Universitetsledelsen gjennom de siste to årene. Fra selskapenes side har spørsmålet om fusjoner vært drøftet. Universitetet har delt ønsket om å styrke samarbeidet og har bedt om å få tydeliggjort områder hvor det er særlig aktuelt å samarbeide. Universitetet har som utgangspunkt at det ikke er aktuelt å gå inn i en ny struktur som svekker innflytelsen universitetet har som eier av selskapene. Universitetet vil fortsette dialogen om felles utfordringer i 2011. Arbeidet med et nytt teknologibygg som kan gi rom for CMR fortsetter. Kunnskapsdepartementet har samtykket til å arbeide videre, og universitetet reviderer nå skisseprosjektet sammen med CMR.

Strategisk utvalg for marine fag (SMF) ble nyoppnevnt av universitetsledelsen i 2007 for å samordne og profilere universitetets marine satsing. Bergen marine forskningsklynge (BMF) ble opprettet i 2008, for å samordne og profilere den marine forskningen ved ulike institusjoner i Bergen, med UiB som ledende aktør. Universitetet legger stor vekt på å prioritere og profilere marin forskning. De marine fagmiljøene er fremragende og viktige. Av universitetets sentrale budsjetter ble mer enn 42 millioner kroner per år brukt i perioden 2002-2005. Dette er økt til mer enn 76 millioner kroner per år i perioden 2006-2010. Mye av satsingen er kanalisert til etablering av viktig, ny infrastruktur. I tillegg kommer alle ressursene som disponeres for marine aktiviteter innenfor fakultetenes budsjetter.

Samarbeidsavtalen med *Norges handelshøyskole* innebærer at mastergradsstudenter kan ta kurs ved samarbeidende institusjon. På doktorgradsnivå er det åpnet opp for at NHH- stipendiater kan tas opp i doktorgradsprogrammene ved UiB. Forsknings samarbeid skjer blant annet innenfor helseøkonomi, arbeidsmarkedsøkonomi (Nordic Centre of Excellence) og medieøkonomi, energi og miljøøkonomi.

Samarbeidsavtalene med *Statoil*, den såkalte Akademiavtalen og Vista-avtalen, gir, sammen med en rekke enkeltprosjekter, et omfang om lag 25 mill. kroner for samarbeidet med Statoil. Dette er en sterk vekst

fra 2009. Universitetet inngikk en ny fireårig samarbeidsavtale med BKK i 2010, for å stimulere til samarbeid innenfor forskning, videreutvikling av utdanningstilbud og formidling innenfor energifeltet. Samarbeidsavtalen har et omfang på 2 millioner kroner årlig.

Samarbeidet med *Helse Bergen* er omfattende og godt. Samarbeidsorganet for Helse Vest fordeler betydelige midler til medisin- og helseforskning, midlene bidrar til å styrke samarbeidet om forskning mellom klinikken og universitetsmiljøene. Universitetet har samarbeidet med Helse Bergen om å utarbeide et internkontrollsystem for samarbeidsprosjekter innenfor medisinsk og helsefaglig forskning, i tråd med den nye helseforskningsloven. Materialet skal kunne brukes av forskere ved de to institusjonene. Det arbeides med et internkontrollsystem for UiB-prosjekter.

Det pågår forhandlinger om mulig overføring av driften av Odontologisk universitetsklinikk til *Hordaland Fylkeskommune*. Formålet er styrket samarbeid med tannhelsetjenesten i generelt og samarbeid om å etablere og utvikle et eget Odontologisk kompetansesenter i Bergen.

UH-nett Vest ble tildelt 3 millioner i SAK-midler for 2010 som. Midlene ble brukt til biblioteksamarbeid (0,45 millioner kroner, 2 millioner kroner til forskningssamarbeid, 0,575 millioner til utvikling av forskerskoler (i musikk og for helse- og sosialfag). TeknoVest har tilsatt prosjektleder i full stilling (med SAK-midler og egne midler). Innenfor helse- og sosialfag utredes oppretting av forskerskole. I det videre arbeidet med prioritering av tiltak vektlegges samarbeidsprosjekt der et eller flere av fagmiljøene allerede har dokumentert høy kvalitet.

Universitetet i Bergen deltar i Regionalt Næringsforum i Hordaland (RNF). RNF skal bidra til å samordne innsatsen for å fremme næringsutvikling i fylket.

Universitetet som eier av forskningsselskaper og andre aksjeselskaper

Universitetet har eierskap i ni aksjeselskaper. Selskapene kan deles i fire grupper. Den første omfatter tre forskningsaksjeselskaper. Forskningssamarbeid og hensynet til utviklingen av forskningsbyen Bergen er grunnlaget for eierskapet. Den andre omfatter to selskaper med innovasjon og kommersialisering av forskningsresultater som formål. Vitensenteret VilVite eies av universitet sammen med andre offentlige aktører. Den siste gruppen omfatter to selskaper knyttet til eiendommer, for universitetsformål og for studentformål og et administrasjonsselskap. En oppsummering av universitetets eierandeler i aksjeselskaper er gitt i tabell 12.

TABELL 12. UNIVERSITETETS EIERANDELER I AKSJESELSKAP

Selskap	Formål	Eierandel
Bergen Vitensenter AS (3)	Vitensenter	18 %
Bergen Teknologioverføring AS (2)	Teknologioverføring	40 %
Samfunns- og Næringslivsforskning AS (1)	Forskningsselskap	2 %
Sarsia Life Science Fund AS (2)	Innovasjonsselskap	2 %
SKiBAS, Studentkulturhuset (4)	Studenthus	33 %
Uni Research AS (1)	Forskningsselskap	85 %
Unifond AS	Administrasjonsselskap	100 %
Universitetet i Bergen Eiendom AS (4)	Eiendomsselskap	100 %
Chr. Michelsens Research AS (1)	Forskningsselskap	50 %
Leieboerinnskudd i Stiftelsen Bryggen Museum		0 %

Universitetets forskningsselskap Uni Research er en meget viktig samarbeidspartner for mange av universitetets fagmiljø. Uni Research har fått endret rolle i forholdet til universitetet, hvor selskapets tidligere rolle som forvalter av universitetets eksterne inntekter er avviklet, sist med vedtak i Universitetsstyret om å tilbakeføre UiB-delen av virksomheten ved Uni Global. Prosjektene er tilbakeført til instituttene. UiB Global er etablert som en møteplass som ivaretar de spesielle utfordringene det er å utvikle og profilere flerfaglig og tverrfaglig virksomhet. Hensikten med den nye organiseringen av UiB Global er at den skal danne grunnlag for ytterligere styrking av virksomheten på dette viktige området.

Uni Research samarbeider med svært mange av universitetets fagmiljø. Det er også viktig å fremheve at Uni Rokkansenteret etter en svært lang prosess fikk gjennomslag for statlig basisbevilgning etter vedtak i Stortinget i desember 2010. Statlige basismidler gir mer robust og bedre økonomisk fundament for virksomheten og muligheter for ytterligere faglig utvikling. Det styrker så vel Uni Research og universitetet som forskningsbyen Bergen.

Universitetet og instituttsektoren i Bergen har sterke fagmiljø med solid internasjonal forankring. Det å få til samlokalisering av CMR og ulike miljø ved universitetet i et nytt teknologibygge på Nygårdshøyden er svært viktig. CMR utfører mange prosjekter for industri- og andre deler av næringslivet, Uni Research har færre prosjekter for disse oppdragsgiverne, men desto større portefølje med offentlig finansiering.

De siste årene har de statlige virkemidlene kommersialisering endret seg. Ikke minst gjelder dette virkemidler forvaltet av Norges forskningsråd og Innovasjon Norge. I Bergen har ulike selskaper gjennom lang tid hatt oppgaver med kommersialisering. Universitetet har noen eierandeler, og både Meltzerfondet og Stiftelsen Universitetsforskning i Bergen (Unifob) har eierandeler i ulike kommersialiseringsselskaper. Som følge av endret reglement og konsentrasjon om innsats i BTO, solgte universitetet aksjene i Sarsia Innovation i 2010. Hensikten var å legge til rette for at universitetets bruk av ressurser til ulike kommersialiseringsformål konsentreres mer om BTO.

Med Stortingets godkjenning ble det etablert et administrasjonsselskap for fondene med tilknytning til UiB, Unifond AS, som ble stiftet 9.2.2010.

SAMFUNNSKONTAKT OG FORMIDLING

I forhold til universitetets planer er det oppnådd gode resultater innenfor:

- [Videreutvikling av formidlingstiltak for barn og unge.](#)
- [Etablering av Kontor for samfunnskontakt.](#)

Universitetets uavhengige kunnskap, bygd på langsiktige forskningsinteresser og -aktiviteter, gjør institusjonen viktig for et levende demokrati og for utviklingen av framtidens kultur-, nærings- og samfunnsliv. Kunnskapen som utvikles ved universitetet formidles i et bredt nettverk av forskere og forskergrupper, gjennom et bredt tilbud av studieprogrammer, ved institutter, fakulteter og sentre, samt ved Universitetsbiblioteket og Bergen museum. Flere fakulteter har styrket formidlingsarbeidet, og noen har koordinatører for forskningsformidling. Det er etablert et nettverk av redaktører ved fakulteter og institutter for formidlingen via web.

Forskerne synliggjør publikasjonene ved rapportering til Frida-databasen og etter hvert Cristin. Her rapporteres vitenskapelige arbeider, populærvitenskapelige artikler, kronikker, foredrag og mediebidrag

med programdeltakelse eller intervju. Det er en fare for underrapportering til Frida. Det vurderes som klart mulig styrke og øke omfanget av formidling.

Det drives omfattende formidlingsarbeid gjennom ulike publiseringskanaler i tekst, på web og som tv-produksjon. I tillegg er UiBs forskningsmagasin, Hubro, viktig for formidlingen til videregående skole og universitetets samarbeidspartnere. Juniutgaven av Hubro ble trykt i dobbelt opplag, vel 19400. Det ble sendt alle søkere med UiB som førsteprioritet.

Stadig flere journalister henvender seg til UiB for informasjon om forskning, ekspertkommentarer og universitetspolitiske saker, og UiB styrker sin posisjon på dette feltet. I 2010 ble det holdt seks kurs i mediekontakt for forskere og ledelse ved UiB. Satsingen på yngre kvinnelige forskere fortsetter, og i samarbeid med likestillingsrådgiver ble det gjennomført fire kurs for målgruppen. I 2010 gjennomførte 27 kvinnelige stipendiater og postdoktorer medietreningskurs.

Barn og ungdom er en viktig målgruppe for formidling. Universitetets tilbud til denne gruppen skjer i hovedsak gjennom aktivitetene ved Bergen Museum, Vil VITE - Bergen vitensenter, Forskningsdagene i Bergen og Holbergprisen i skolen. Under Forskningsdagene 2010 var UiB sterkt delaktig i tidenes første norske Forsker Grand Prix. Rundt 10 000 bergensere fikk ny kunnskap under forskningsdagene. Det ble arrangert kunnskapsfest på Festplassen, foredrag, skoleprosjekter, vitenkvelder og seminarer. Mediedekningen av Forskningsdagene i Bergen 2010 var god, med over 100 nyhetsklipp.

Målstruktur

Sektormål 3

Universitetene skal medvirke til å spre og formidle resultater fra forskning og faglig og kunstnerlig utviklingsarbeid, og medvirke til innovasjon og verdiskapningsbasert på disse resultatene. Universitetene skal også legge til rette for at tilsatte og studenter kan delta i samfunnsdebatten.

Virksomhetsmål 3.1

Universitetene skal gjennom formidling og deltagelse i offentlig debatt tilføre samfunnet resultatene fra FoU-virksomheten.

UiB har en synlig og omfattende formidlingsvirksomhet, noe som blant annet registreres gjennom økt antall henvendelser fra media og den øvrige offentligheten.

Virksomhetsmål 3.2

Universitetene skal medvirke til samfunns- og næringsutvikling gjennom innovasjon og verdiskaping.

TABELL 13. STYRINGSPARAMETRE TIL VIRKSOMHETSMÅL 3.2

Styringsparameter	Resultat				Ambisjon
	2007	2008	2009	2010	2010
Andel oppdrags- og bidragsfinansiert aktivitet i forhold til samlede driftsinntekter		20 %	21 %	22 %	20 %
Mottatte forretningsidéer	70	75	71	64	80
Nyopprettede selskaper basert på mottatte forretningsideer	1	1	4	1	1

Vurdering: Andelen BOA-inntekter var høyere enn ambisjonsnivået i 2010. Omfanget av mottatte forretningsideer var lavere enn ambisjonsnivået, men for denne typen aktiviteter er det ikke urimelig med store årlige svingninger.

Resultatrapport

Kunnskapsdepartementet har bedt universitetene legge særskilt vekt på tilrettelegging for god tilgjengelighet av forskningsresultater for allmennhet og samfunn.

Universitetet i Bergen har arbeidet aktivt med dette på mange plan, men har særlig prioritert følgende tiltak:

- Videreutvikling av universitetets websider.
- Oppfølging av handlingsplanen for omverdenen, blant annet gjennom det nylig opprettede Kontor for samfunnskontakt.
- Arbeidet med prosjektutvikling og kommersialisering av forskningsresultater skal fortsette i samarbeid med Bergen teknologioverføring (BTO).
- Synliggjøre universitetets egenart og virksomhet gjennom deltakelse i samfunnsdebatten og annen utadvendt virksomhet i det offentlige rom.
- Formidling rettet mot barn ungdom prioriteres gjennom deltakelse ved Bergen vitensenter VILVITE, Forskningsdagene og Holbergprisen i skolen.

I tillegg foregår viktig formidlingsaktivitet ved Bergen Museum. Dette omtales i eget kapittel.

Websider

Som et internasjonalt anerkjent forskningsuniversitet har UiB kontinuerlig oppmerksomhet om synlighet i elektroniske media. Websidene er et sentralt virkemiddel og bidrar med informasjon hovedsakelig ment for omverdenen, men som like gjerne brukes av egne ansatte og studenter. Det er derfor svært viktig å ha et oppdatert innhold, men det er også avgjørende å ha teknisk løsning som gjør det mulig å presentere innholdet på en god måte. UiB lanserte ny webløsning i 2009 etter en omfattende prosess i hele organisasjonen. På flere områder har omleggingen vært vellykket. I høst fikk for eksempel universitetets nettsider fem av seks stjerner i fra Direktoratet for forvaltning og IKT (DIFI).

I februar 2010 klargjorde universitetets IT-avdeling at det var store tekniske utfordringer med den nye webløsningen. Universitetsledelsen fulgte opp rapporten og kvalitetssikret innholdet med eksterne faglige vurderinger. Anbefalingene i rapporten ble lagt fram for Universitetsstyret i april møtet, og deretter ble det iverksatt et internt arbeid for å samle informasjon om tekniske løsninger og arbeid med web ved andre norske universitet. I det konkrete arbeidet med å utvikle og teste en ny løsning for UiB, er det mobiliseres kunnskap og kompetanse i egne fagmiljøer.

Arbeidet med å fornye og utvikle innholdet vil fortsette parallelt med arbeidet med ny teknologi. Lansering av ny førsteside i desember 2010 er et eksempel på at det er mulig med nyutvikling innenfor dagens løsning. Universitetets mål er at skifte av teknologi skal skje parallelt med det arbeidet med å videreutvikle innhold og struktur, uten at det skal gi urimelig ekstrabelastning for de ansatte. Målet er å videreutvikle uib.no som fleksibelt nettsted som kan bidra til økt synlighet som et internasjonalt anerkjent forskningsuniversitet.

Kontor for samfunnskontakt

Kontor for samfunnskontakt ble etablert senhøstes 2009 som oppfølging av Handlingsplanen for UiB og omverden. Kontorets hovedoppgave er å være universitetets lett tilgjengelige og synlige kontaktpunkt for omverden. Kontoret skal yte hjelp til eksterne som ønsker å komme i kontakt med personer og

---

forskningsmiljø ved universitetet og omvendt. Kontoret skal bidra i arbeidet med å synliggjøre UiB i omverden, bistå ledelsen sentralt, ved fakultetene og instituttene og avdelingene, i arbeidet med omverdenrelasjoner. Kontoret skal vedlikeholde oversikten over universitetets eksterne relasjoner. Kontor for samfunnskontakt har erfart at kontoret er møtt med stor entusiasme og forventning. I løpet av året er en rekke eksterne henvendelser fulgt opp, blant annet har det vært forespørsler etter kandidater til å holde foredrag, kandidater til å delta i ulike nettverk, samt etter informasjon og opplysninger om universitetet og dets fagmiljøer.

Christiekonferansen

Christiekonferansen tar mål av seg til å bli den viktigste regionale arenaen for samhandling mellom akademia og det omkringliggende samfunnet. Forskere, politikere, næringslivsledere og sentrale personer innenfor kultur, samfunnsliv og offentlig sektor skal møtes for å drøfte de særlige fortrinnene regionen har. Den første Christiekonferansen ble arrangert 26. april 2010 og var en stor suksess, med 300 deltakere fra akademia, fra samfunns-, kultur- og næringsliv. Den første Christieprisen ble delt ut i 2010. Mottakere skal ha bidratt til å fremme eller synliggjøre universitetets sentrale rolle i samfunnsutviklingen.

UiB Alumni

I universitetets handlingsplan for omverdenrelasjoner er UiB Alumni et viktig tiltak. For UiB er alumnene en viktig ressurs å holde kontakt med. De er viktige ambassadører og en ressurs universitetet kan få innspill fra og som deltakere i ulike fora eller som gjesteforelesere. I arbeidet med å holde kontakten med alumnene er alumnusaktiviteter og alumnusportal viktige verktøy. Å bygge en alumnusordning er et langsiktig arbeid som krever innsats fra fagmiljøene. Sterkere innsats overfor universitetets alumni ventes å bety sterkere relasjoner til samfunnet omkring og flere innspill til videre utvikling og styrking av universitetets kjernevirksomhet. I 2010 er arbeidet konsentrert om utvikling av portal, for å samle informasjon om fakultetenes alumni aktiviteter.

Innovasjon og nyskaping

Tilrettelegging for næringsmessig utnytting av forskningsresultater er en del av universitetets samfunns- og formidlingsansvar. Dette arbeidet ivaretas av Bergen Teknologioverføring AS (BTO) som eies av UiB, Helse Bergen og Havforskningsinstituttet. BTO har som formål å bidra til kommersialisering av forskningsresultater. Selskapet hevder seg godt i den nasjonale konkurransen om midler fra FORNY-programmet, som er den sentrale finansieringskilden for forskningsbasert nyskaping. Selskapet har god kontakt med ulike nasjonale og internasjonale samarbeidsinstitusjoner og er representert i styret for ASTP (Association of European Science and Technology Professionals).

BTO hadde en omsetning 27 mill kroner og 12,8 årsverk i 2010. Selskapet samarbeider med flere av Sarsia- selskapene om finansiering av forretningsideene frem til selskapetablering og videre til markedet. BTO driver omfattende informasjon og opplæring for entreprenørskap og innovasjon inn mot universitetets fagmiljøer, dels i samarbeid med Høgskolen i Bergen.

I 2010 mottok BTO 64 ideer, 35 fra forskere ved UiB. Det er gitt 7 nye patenter, 6 fra UiB-prosjekter, og det ble registrert ett varemerke i et UiB-prosjekt. Det ble hentet om lag 15 mill. kroner til UiB-prosjekt. Det påregnes innhenting av om lag 40 mill. kroner i løpet av 2011. Det er etablert ett nytt selskap ut ifra UiB i 2010, og en lisensavtale er inngått. BTO forvalter eierskap på vegne av UiB i 8 oppstartselskaper etablert fra og med 2007 til i dag. Opprettelsen av Bergen Biomedisinske inkubator i universitetets bygg for medisinske basalfag var viktig i 2010. BTO utlyste en stipendkonkurranse i samarbeid med Sparebanken Vest om 400 000 kroner blant forskningsmiljøene i Bergen. Det var stor

---

opplutning om konkurransen, 26 ideer fra et bredt fagfelt ble meldt inn. Det ble kåret 4 vinnere (alle tilknyttet UiB) som fikk 100 000 kroner hver.

Immaterielle rettigheter

Som oppfølging til Rettighetspolitikk ved Universitetet i Bergen som ble vedtatt av Universitetsstyret i 18.6.2009, har det i 2010 blitt utarbeidet et forslag til reglement om håndtering av ansattes rettigheter til forsknings- og arbeidsresultater. Dette ble vedtatt av Universitetsstyret på møte 01.12.2010. Reglement slår fast at den ansatte har eiendomsrett til resultatene av arbeidet, men regulerer i hvilke tilfeller universitetet som arbeidsgiver har rettigheter til forsknings- og arbeidsresultater. Studenters rettigheter omtales også. Som oppfølging skal reglementet suppleres med to dokumenter; prinsipper for forvaltning av resultater som universitetet har rettigheter til (kunnskapsdeling) og prinsipper for forskningskontrakter med eksterne parter. Det skal i tillegg utformes maler for avtaler med ansatte og konkrete rutiner og prosedyrer.

Bergen Vitensenter

VilVite er et naturvitenskaplig og teknologisk opplevelsessenter for barn og voksne i alle aldre. Hovedtema er hav, vær og energi. Et sentralt mål er å skape økt og positiv oppmerksomhet om naturvitenskapelige fag og teknologi, for å motivere flere til å velge realfagsutdanning. VilVite er også et møtested for næringsliv, forskning og utdanning. UiB er deleier (se foran) og deltar i forskningsformidlingen ved senteret, med utvikling av installasjoner og populærvitenskapelige foredrag. I 2010 holdt blant annet UiB 40 populærvitenskapelige foredrag i serien PopVit. Vil Vite hadde 111960 besøkende, om lag 30 % var skolebesøk med undervisning, i 2010. Det har vært en positiv utvikling i økonomien for Bergen Vitensenter, og resultatet for 2010 blir positivt.

Etter og videreutdanning

Gjennom Senter for etter- og videreutdanning tilbys et bredt fagtilbud innenfor etter- og videreutdanning. Faglig-pedagogisk dag og Skolelaboratoriet i realfag er eksempler på tiltak med lærere som målgruppe. Faglig-pedagogisk dag er åpen for lærere fra ungdomsskoler og videregående skoler fra hele vestlandet. De kan velge mellom mange forelesningstilbud. Faglig-pedagogisk dag arrangeres årlig første fredag i februar. Skolelaboratoriet i realfag er bindeledd mellom realfagsmiljøene på Universitetet i Bergen og skoleverket, og tilbyr videreutdanning, kurs og arrangementer for lærere og elever innen matematikk og naturfag.

Høsten 2010 var 946 personer meldt opp på videreutdanningsprogrammer ved UiB. Det er flere utfordringer i virksomheten. Studietilbudene framstår som fragmenterte og er i mange tilfeller knyttet sterkt til enkeltpersoner ved instituttene. Forankringen i fagmiljøene kan være svak, og de økonomiske forholdene ved tilbudene kan være uklare. Virksomheten innenfor dette området er gjennomgått av en faglig arbeidsgruppe og en annen gruppe har vurdert administrative og organisatoriske modeller for EVU- virksomheten. Anbefalingene fra gruppene behandles i 2011.

PERSONAL- OG ØKONOMIFORVALTNING

Med utgangspunkt i universitetets planer er det oppnådd gode resultater for:

- Nedbygging av overføringer.
- Økonomistyring.
- Omfanget av sykefravær, som fortsatt er lav.

Innenfor følgende områder kreves videre innsats:

- Bedring av kjønnsbalanse i ulike stillingstyper.
- Styrking av prosesser knyttet til innkjøp.

De gitte økonomifullmaktene er benyttet, blant annet til å avhende bygg og aksjer. Universitetet gjennomfører et aktivt vedlikeholds- og investeringsprogram for infrastrukturen. Det prioriteres å styrke arbeidet med vedlikehold og investeringer for å opprettholde verdiene ved institusjonen.

Universitetet satses på å støtte fremragende forskningsmiljø gjennom egne budsjettposter i de siste årene. Det er gitt støtte til prosjekt- og programsøknader med svært gode vurderinger, men som ikke har fått bevilgninger fra Forskningsrådets frie forsker programmer eller ERC. Dette er et tiltak som motiverer og fremmer mer forskning og må ses i sammenheng med gode resultater i NFR og ERC. Oppmerksomheten om egenandeler og å redusere disse skal styrkes.

Universitetets økonomiske stilling er solid. Balanseregnskapet og kontantstrømanalysen viser at universitetet har god likviditet. Resultatet for 2010 er et negativt driftsresultat på 44 mill. kroner, dette var planlagt å være større, men overføringene er likevel bygd ned, og 2010 avsluttes med en samlet overføring på 114 mill. kroner, mot 300 mill. kroner i 2003.

Arbeidet til Handlingsromgruppen har gjort det tydelig at spørsmål om dimensjonering av studieplasser og opptak til studier er viktige og at det er viktig at institusjonene nøye vurderer hvilken kapasitet de har til å gi studietilbud av høy kvalitet. Dette arbeidet er startet og vil videreføres ved UiB i 2011. Universitetet vil prioritere utdanningskvalitet og ha stor bevissthet om hensynet til å fremme forskningsbasert utdanning innenfor alle områder.

Målstruktur

Sektormål 4

Universitetene skal ha en personal- og økonomiforvaltning som sikrer effektiv utnytting av ressursene.

Virksomhetsmål 4.1

Universitetene skal føre en aktiv arbeidsgiverpolitikk som bidrar til å rekruttere og utvikle kompetanse som reflekterer institusjonens oppgaver og ansvarsområder.

TABELL 14. STYRINGSPARAMETRE TIL VIRKSOMHETSMÅL 4.1

Styringsparameter	Resultat				Ambisjon
	2007	2008	2009	2010	2010
Driftsutgifter per avlagte 60-studiepoengsenhet	294	318	328	325	330
Driftsutgifter per publikasjonspoeng	1 816	1 797	1 744		1 760
Forholdet mellom vitenskapelige og administrativt ansatte	2,3	2,2	2,2	2,1	2,3

Vurdering: Driftskostnadene i 2010 lavere enn budsjettert. Antallet studiepoeng har økt selv om driftskostnadene per student er redusert. Forholdstallet mellom vitenskapelig og administrativt ansatte er på nivå med 2007. Arbeidet for å vurdere dimensjoneringen av administrative tjenester fortsetter i 2011.

Virksomhetsmål 4.2

Universitetene skal gjennom sin personalpolitikk medvirke til et godt arbeidsmiljø og et mindre kjønnsdelt arbeidsliv.

TABELL 15. STYRINGSPARAMETRE TIL VIRKSOMHETSMÅL 4.2

Styringsparameter	Resultat				Ambisjon
	2007	2008	2009	2010	2010
Andel førstestillinger av totalt antall undervisnings-, forsknings- og formidlingsstillinger	0,54	0,54	0,52	0,53	0,5
Andel kvinner, totalt og etter stillingskategori – Undervisnings-, forsknings- og formidlingsstillinger	0,38	0,38	0,39	40 %	1 760
Sykefravær	4,2 %	3,8 %	3,6 %	3,5 %	4,0 %

Vurdering: Andelen kvinner i vitenskapelige stillinger har økt de siste årene, selv om den årlige prosentvise endringen er liten. Sykefraværet er innenfor det felles målet for såkalte IA-bedrifter.

Virksomhetsmål 4.3

Universitetene skal ivareta høy kvalitet i økonomiforvaltningen med fokus på god intern kontroll og effektiv ressursforvaltning som tar hensyn til institusjonens strategiske prioriteringer.

TABELL 16. STYRINGSPARAMETRE TIL VIRKSOMHETSMÅL 4.3

Styringsparameter	Resultat				Ambisjon
	2007	2008	2009	2010	2010
Likviditetsgrad (omløpsmidler/kortsiktig gjeld)	1,41	1,55	1,59	1,53	1,5
Avregninger		78	0	50	80

Vurdering: Årets driftsresultat er et underskudd på 44 mill kroner, mens budsjettet skulle tilsi et underskudd på 74 mill kroner. I de siste årene har det vært gjort et planmessig arbeidet for å reduseres overføringene.

I 2010 er følgende viet særlig oppmerksomhet:

- Håndtering av midlertidighet i vitenskapelige stillinger.
- Fortsatt innsats for etterlevelse av regelverk for offentlige anskaffelser.
- Videreutvikling av arbeidet for bedre kjønnsbalanse og utarbeide ny handlingsplan for likestillingsarbeidet.
- Videreutvikling av personalpolitikken, arbeidsmiljø og læringsmiljø, med vekt på at universitetet skal være åpent og inkluderende ovenfor alle grupper.
- Vektlegging av risiko og vesentlighetsvurderinger i planarbeidet for å sikre at målene nås.
- Oppfølging av egen internkontroll.
- Videreutvikling av universitetets finansieringsmodell.
- Oppfølging av HMS- arbeidet og sykefravær.

Universitetet vektlegger å videreutvikle personalpolitikken, arbeidsmiljø og læringsmiljø og vil kal være åpent og inkluderende overfor alle grupper. I en helhetlig personalpolitikk utfyller komponentene i personalforvaltningen hverandre. Med IA-avtalen, HMS-arbeid, handlingsplan for likestilling, rekrutteringspolitikk, lønnspolitikk, handlingsplan for internasjonalisering og personalhåndboken har universitetet et detaljert system av mål for personalarbeidet og virkemidler for å kunne identifisere og tilrettelegge for ulike behov blant de ansatte.

Effektive og forutsigbare rekrutteringsprosesser, karriereplanlegging, medarbeidersamtaler for alle stillingsgrupper, tilrettelegging for senioransatte og tilrettelegging for tilleggsbehov som følge av internasjonal rekruttering er sentrale oppgaver i personalpolitikken. Universitetsstyret vedtok revidert personalreglement i februar 2010, det er iverksatt.

For UiB innebærer en livsfaseorientert personalpolitikk tilrettelegging for at ansatte skal ivaretas og yte best mulig i ulike faser av yrkeslivet. Livsfasepolitikk refererer til et vidt spekter av hensyn som skal integreres. Dette arbeidet har fått økt oppmerksomhet i 2010.

I *Handlingsplan for bedre kjønnsbalanse* fra 2007 til og med 2010, har hovedutfordringen vært å legge til rette for økt rekruttering av kvinner til faste vitenskapelige stillinger. Fakultetene har egne tiltaksplaner. Planen er fulgt opp med årlige rapporter til universitetsstyret. I 2010 utførte kvinner 50,2 % av alle årsverkene ved universitetet. Blant det teknisk-administrative personalet varierte andelen fra 26 % innenfor drift og vedlikehold, til 78 % blant saksbehandlere. Kvinner utgjør 50 % av mellomlederne og 46 % av lederne. Kvinneandelen i undervisning, forskning og formidling var 41 %, en svak økning fra året før, men målet om kjønnsbalanse innenfor alle vitenskapelige stillingsgrupper og fagområder er ennå ikke nådd. UiB har kjønnsbalanse i rekrutteringsstillingene.

Handlingsplanens målsetting er at kvinner skal utgjøre minst 50 % av nytilsatte i vitenskapelige stillinger. Med unntak av rekrutteringsstillinger er målsettingen ikke nådd. Å rekruttere flere kvinner til førstestillinger og faglige lederstillinger ved institutter og i forskningsgrupper er en særlig utfordring. Blant nytilsatte førsteamanuenser og professorer i 2010 var kvinneandelen henholdsvis 40 % og 38 % ved ordinære tilsetninger. Dette er en liten nedgang fra 2009. I 2010 var 45 % av de som fikk professoropptrykk var kvinner, om lag som i 2009.

For å stimulere til og premiere tiltak som kan gi økt rekruttering av kvinner i vitenskapelige toppstillinger, gis incentivmidler til fagmiljøene ved tilsetting av kvinner, kvalifiseringsstipend eller ekstra forskningstermin til kvinnelige forskere, mentorordninger, lederutvikling, informasjon og

---

kunnskapsbygging. Ordningen skal evalueres i 2011. En ny likestillingskomite ble oppnevnt i februar 2010 og har arbeider med en handlingsplan for likestilling etter det nye mandatet. Den skal bestå av et overordnet likestillingsdokument som omhandler utfordringer, mål og visjoner for hele likestillingsfeltet, samt delplaner for de enkelte diskrimineringsgrunnlagene.

Universitetet, NHH og HiB var vertskap for den årlige nasjonale nettverkskonferansen for likestillingsarbeidere innenfor universitets- og høyskolesektoren i 2010.

Resultatrapport

Håndtering av midlertidighet i vitenskapelige stillinger

Økt satsing på forskerutdanning har gitt en kraftig økning av doktorander. Universitetsledelsen nedsatte en bredt sammensatt arbeidsgruppe høsten 2009 for å utarbeide forslag til en helhetlig rekrutteringsstrategi for universitetet. Arbeidsgruppen hadde medlemmer fra UiB og Uni Research, med god representasjon fra midlertidig tilsatte. Gruppen leverte sin innstilling ”Doktorgrad som karrierestart innenfor og utenfor universitetet” 10.9.10. (jf sak 8/2011).

Som del av arbeidet i gruppen er det gjennomført to undersøkelser blant midlertidige tilsatte og nytilsatte i faste stillinger. Funnene i undersøkelsen viser at det er viktig å ha bevissthet om midlertidig ansattes arbeidsvilkår og at det er mangler som bør håndteres bedre. I forslaget til helhetlig rekrutteringsstrategi har arbeidsgruppen foreslått 24 tiltak som kan bidra til å synliggjøre og øke mulighetene til å kunne forutse karriereveier for ph.d-kandidatene og andre midlertidige tilsatte. Samtidig er arbeidsgruppen opptatt av at tiltakene ikke må komme i konflikt med Universitetet i Bergens ambisjon om fremragende forskning og undervisning. Rapporten behandles i universitetets styre i april 2011.

Universitetet vedtok sin språkpolitikk 2007. Det er et mål å utvikle mest mulig parallellspråklig praksis ved Universitetet i Bergen. Det rapporteres årlig til Universitetsstyret om tiltak som er gjennomført. Fra 2010 ble det satt av budsjettmidler til en språktjeneste for å gjennomføre tiltak for styrke språkkompetansen og språket ved institusjonen. Eksempler på tiltak er å tilby gode kurs i engelsk, bokmål og nynorsk for ulike formål for forskere, teknisk og administrativt personale, administrere tjenester for språkvask, og arbeide videre med reglementer, skjema og standardtekster.

Universitetet i Bergen ble tildelt Målprisen for 2010 fra Noregs Mållag.

I 2010 er det arbeidet med miljøaspekter ved innkjøp, energi og avfall. Med ”Tiltaksplan for det ytre miljø 2010–2011” forplikter universitet seg til å redusere negativ miljøpåvirkning med 20 % innen 2020. I 2009 gjennomførte Arbeidstilsynet tilsyn av laboratorier for å vurdere kjemisk- og biologisk helsefare. Universitetet fikk syv pålegg, og fristen for gjennomføring av påleggene er 30.06.11. Det er arbeidet for å oppfylle påleggspunktene i prosjektet ”Program for sikkerhetsstyring av kjemikalier og biologiske faktorer”. Arbeidstilsynet gjennomførte tilsynet ”Bedre Helse” i 2010 om psykososialt arbeidsmiljø og organisatoriske forhold. Rapporten fra tilsynet er ikke klar.

HMS-seksjonen ble godkjent som UiBs Bedriftshelsetjeneste (BHT) av Arbeidstilsynet i 2010. det innebærer at seksjonen oppfyller forskriftens krav til kompetanse, kvalitetssystem og omfang av fagpersonell. Rapporterer om avvik gis i Arbeidsmiljøutvalget og i Universitetsstyret. I 2010 ble det registrert 80 avvik, 65 ulykker og fire nestenulykker innenfor HMS-området. Fem personskader ble meldt til NAV. Det utarbeides nye retningslinjer for melding og oppfølging av avvik. Ambisjonen er å øke oppmerksomheten om risiko, å øke rapporteringen for avvik, slik at det forbyggende HMS-arbeidet styrkes.

Avtalen om inkluderende arbeidsliv (IA) fra 2004 vurderes å ha gitt større oppmerksomhet om oppfølging av sykefravær. Sykefraværet er redusert fra 4,17 % i 2007, 3,75 % i 2008 til 3,6 % i 2009 og 3,5 % i 2010. Det er lavere enn ambisjonen for IA-bedrifter (4 %). Det er likevel store forskjeller i fravær mellom ulike grupper tilsatte og det er nødvendig med ulike oppfølgingstiltak for de ulike gruppene. Tabell 18 gir oversikt over sykefraværet i 2010.

TABELL 18. SYKEFRAVÆR 2010

	Egenmeldt fravær		Legemeldt fravær	
	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
Administrativt	0,20 %	0,04 %	0,68 %	0,06 %
Teknisk	0,11 %	0,10 %	0,57 %	0,28 %
Vitenskapelig	0,10 %	0,07 %	0,83 %	0,44 %

Samarbeid mellom arbeidsgiver og tillitsvalgte skal bidra til å holde sykefraværet på dagens lave nivå, under 4 % og sørge for best mulig oppfølging av sykmeldte. I 2010 har det vært spesiell oppmerksomhet om utsatte grupper, forebyggende arbeid og bedre oppfølging av ansatte som er sykemeldt. Oppfølgingen skjer først og fremst ved fakultetene. I 2010 startet en dialog med NAV, som har tilbudt institusjonen seks måneders prosjektbistand for å finne og iverksette tiltak mot enkelte av utfordringene. Arbeid med reduksjon av sykefravær har høy prioritet.

Det satses på ulike tiltak for kompetanseheving for utvalgte grupper. Personalmedarbeidere, studieveiledere og økonomimedarbeider deltar i ulike former for kompetanseprogrammer. Det er gjennomført lederkurs i egen regi, temasamlinger på "Ledertorget", HMS-lederopplæring og det er gitt støtte til eksterne tilbud for ledere. En annen viktig arena for lederes erfarings- og kompetansedeling er ulike samlinger og møteplasser. Innenfor språktjenestetilbudet, ble det i 2010 avholdt en rekke kurs i engelsk, klart språk ("Klart språk i staten") og akademisk engelsk.

I 2010 ble det etablert et treårig prosjekt for å styrke mottaksapparatet for utenlandske ansatte. I 2010 er arbeidet med informasjon og praktisk tilrettelegging for internasjonale forskere ved UiB. Det har vært utstrakt samarbeid mellom prosjektet og lokale enheter og interne og eksterne aktører om bolig, oppholdstillatelser og helsehjelp. UiB har signert "European Charter for Researchers" (Charter) of "European Code of Conduct for the recruitment of Researchers" (Code). Slik ønsker UiB å støtte opp om arbeidet for å fremme forskermobilitet i Europa (Euraxess). Det er samarbeidet nasjonalt om Euraxess i regi av Forskningsrådet og det er utarbeidet en brosjyre for Euraxess ved UiB. Implementeringen av CC skal være et virkemiddel for å øke bevisstheten og kvaliteten i arbeidet med rekruttering, arbeidsvilkår og karriereutvikling for forskere.

Videreutvikling og oppdatering av elektronisk informasjon er prioritert. Introduksjonsseminar på engelsk for nyansatte arrangeres hvert semester. Ny utlendingslov, Euraxess, skatt og pensjon har vært tema for tre, åpne informasjonsmøter på engelsk for ansatte. Sosiale aktiviteter som introduksjon til kajakk og fjelltur ble arrangert våren 2010. UiB har for første gang arrangert Bergen International Week (BIW 2010) med over 50 internasjonale deltakere. Tiltaket som retter seg mot teknisk og administrativt tilsatte og ble en stor suksess.

Brukerundersøkelser

I 2010 ble det gjennomført to spørreundersøkelser i arbeidet med en utforming av forslag til en helhetlig rekrutteringsstrategi. En undersøkelse inviterte ansatte i rekrutteringsstillinger (ph.d-kandidater og

---

postdoktorer) og andre midlertidige ansatte i ulike vitenskapelige stillinger til å svare. Den andre adresserte nytilsatte i faste vitenskapelige stillinger. Universitetet ønsker å bidra til å utvikle tydelige karriereveier for dem som har doktorgrad. Gjennom undersøkelsen kom midlertidige ansattes forventninger om og forslag til hvordan UiB kan fremstå som et attraktivt forsknings- og lærested og en god arbeidsgiver frem. Det gjøres jevnlig evalueringer av studieprogram og evalueringer med studiekvalitetsrelaterte problemstillinger. Eksempler er Studentbarometeret og Karrieresenterets kandidatundersøkelse. Fra 2010 rapporterer kandidatene om fremdrift for forskerutdanningskandidater.

Det humanistiske fakultet gjennomførte en omorganisering i 2007, med etablering av fem store institutter. Erfaringene med den administrative omstillingen ble evaluert i 2010, med spørreskjema til alle administrativt ansatte ved fakultetet.

Ulike støttetjenester er evaluert i 2010, eksempel er IT avdelingens brukerundersøkelse. Administrasjonen på ulike nivå gjennomfører kurs og seminar for ansatte ved UiB. Det er en regel at alle disse tilbudene skal evalueres. Systemet som brukes er SurveyXact.

Samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeid

I 2010 er det arbeidet med å revidere universitetets sentrale beredskapsplan. Et forslag til revidert beredskapsplan skal legges fram for Universitetsstyret våren 2011 og inkluderer et eget opplegg for gjennomføring av øvelser på institusjonsnivå og en nærmere vurdering av behovet for egne beredskapssystemer som skal ivareta behovet for effektiv varsling, intern- og ekstern kommunikasjon.

Oppfølging av helseforskningsloven

En prosjektgruppe med medlemmer fra universitetet og Helse Bergen HF ble etablert 15.1. 2009 med formål å få etablert rutiner og diverse maler for samtykke, avtaler (internkontrollsystem) og lignende for medisinsk og helsefaglig forskning i tråd med den nye helseforskningsloven av 1. juli 2009, til bruk for forskere i Helse Bergen HF og Universitetet i Bergen. Prosjektgruppens sluttrapport og forslag til rutiner og maler ble godkjent av styringsgruppen 7.1. 2010.

Etterlevelse av regelverket for offentlige anskaffelser

Lov og Forskrift om offentlige anskaffelser stiller strenge krav til konkurranse om leveranser og profesjonell saksbehandling, objektivitet og likebehandling av tilbydere er sentrale elementer. Det settes strenge krav til dokumentasjon og etterprøvarhet, og det er lagt opp til at alle anskaffelser over 100 000 kroner skal vært koordinert av det sentrale innkjøpskontoret. Det vurderes som nødvendig med systematisk og sterk innsats for å tilfredsstille skjerpede krav til offentlige anskaffelser. Likevel gjenstår en rekke utfordringer. Bruken av bestillingssystemet nådde ikke målsetningen i 2009. For ytterligere oppmerksomhet det innført innkjøpsindikatorer som del av økonomirapportene i 2010, med systematisk avviksrappoterter fra enhetene.

I 2008 vurderte Riksrevisjonen universitetets innkjøpsrutiner. Revisjonen hadde mindre merknader til ulovlige direktekjøp uten konkurranse og til manglende lojalitet til rammeavtaler. Rapporten er fulgt opp i 2009 og 2010.

Antallet anskaffelser over 100 000 kroner gjennomført i samarbeid med Kontor for innkjøp økte betydelig fra 2009 til 2010, med over 50 %. Stadig flere anskaffelser skjer etter gjeldende lover og forskrifter med nødvendig dokumentasjon. I tillegg til økning i antall strategiske anskaffelser, var det en klar økning i antall innsynsbegjæringer og klagesaker i 2010. Universitetet styrker innkjøpsfeltet og videreutvikler interne rutiner for å kvalitetssikre innkjøpsprosessene.

Eiendomsforvaltning

I løpet av 2010 har det gjort betydelig rehabilitering av fasader og tak på Bergen Museum samt at det er bygd nye magasiner for museet i Realfagsbygget. Nytt odontologibygge er under bygging og planlegges tatt i bruk høsten 2012. Det planlegges større ombygging og rehabilitering ved Nygård skole, Armauer Hansens Hus på Haukeland og Realfagsbygget. Arbeidene i Realfagsbygget inngår i en plan for rehabilitering av bygget.

I 2010 vedtok styret å selge 10 eldre eiendommer og at midler fra salget skulle brukes til å finansiere nye bygge- og rehabiliteringsprosjekter. To eiendommer ble solgt i 2010. Sammen med innføring av ny husleiemodell, vil salgene føre til en effektivisering av bruken av arealene.

Det akademiske kvarter åpnet i februar 2010 etter å ha vært stengt siden mai 2007. Hele bygget er pusset opp og delvis utvidet. Et aktivt studentmiljø er en viktig forutsetning for universitetet og byen forøvrig. Et sted hvor faglige og sosiale arrangementer kombineres, skaper en fellesarena hvor studentene kan samles. I studiehverdagen har studentene begrensede muligheter til å ha kontakt med hverandre tvers av faggrenser. Det akademiske kvarter fyller veldig godt behovet for en slik integrerende funksjon.

Det er en ambisjon at universell utforming skal være gjennomført i statens bygninger innen 2019. Dette innebærer store utfordringer. En kartlegging av universitetets bygg viser at dette minst vil koste 100 mill. kroner. UiB har som mål å tilrettelegge for alle som har kompetanse til å gjennomføre et studium, uavhengig av funksjonsnedsettelse. Ved UiB arbeides det med denne problematikken sentralt og ved fakultetene.

UiB har fulgt opp arbeidet fra 2009 med oppgradering av læringsplattformen ”Mi side”, slik at tjenesten bedre kan tilrettelegges svaksynte. I prosjektet er det lagt vekt på å følge web-standarder med koding for tilgjengelighet, og å legge til rette for tilpassede visninger av nettsidene og muligheter for navigering med tastatur.

Universitetets målsetting er å ta miljøhensyn i all virksomhet og å dokumentere engasjement for miljøet ved å redusere den negative miljøpåvirkningen knyttet til institusjonens drift. I arbeidet har UiB iverksatt tiltak for å redusere miljøbelastningen av egen drift. Det er utarbeidet konkrete resultatindikatorer for områdene energi, avfall, innkjøp og transport. Miljørapport for 2010, inkludert eget miljøregnskap for siste driftsår skal innrapporteres til Kunnskapsdepartementet, men ikke innen fristen for årsrapporten 1. mars. Universitetet oppfordret alle ansatte til å la være å kjøre bil, i januar 2010 i forbindelse med ekstrem forurensning i Bergen og oppfordring fra Bergen kommune.

MUSEUM OG SAMLINGER

Målstruktur

Sektormål 5

Universitetet i Bergen, Universitetet i Oslo, Universitetet i Tromsø og Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet har et særskilt ansvar for å bygge opp, drive og vedlikeholde museum med vitenskapelige samlinger og utstillinger for publikum.

Virksomhetsmål 5.1

Universitetene skal sørge for god sikring og bevaring av museumssamlingene, og bidra til digitalisering av denne kulturarven.

Virksomhetsmål 5.2

Universitetsmuseene skal gjennom samlingsvirksomheten være en aktiv samfunnsaktør. Samlingene skal tilrettelegges for bruk i offentlig forvaltning og av den interesserte allmennhet.

I 2010 var følgende områder prioritert:

- Videreføring av museumsprosjektet.
- Utarbeiding av strategier for forskning.
- Utvikling av samlingsplaner som ses i sammenheng med museenes prioriterte områder for forskning, forvaltning og formidling.
- Utforming av retningslinjer for tilvekst til samlingene.

TABELL 19. STYRINGSPARAMETRE TIL VIRKSOMHETSMÅL 5.1

Styringsparameter	Resultat			Ambisjon	
	2007	2008	2009	2010	2010
Andel magasinlokaler med tilfredstillende standard for sikkerhet	75/47	75/47	75/47	75/60	
Andel magasinlokaler med tilfredstillende standard for bevaring	70/53	70/53	70/53	70/60	
Andel digitaliserte av samlingene	85/49	85/87	85/87	85/66	
Andel av samlingene som er tilgjengelige på web	55/8	55/8	55/8	55/20	

Vurdering: Det er tidligere påpekt av styringsparametrene for dette virksomhetsmålet fungerer dårlig for å måle fremgangen i det årlige arbeidet med sikring og bevaring av samlingene. Det er viktig at det med virkning fra 2011 er gjort endringer i resultatindikatorerne under virksomhetsmål 5.1. Rapporteringen etter den eksisterende ordningen er upresis, men det er en bedring ved De naturhistoriske samlinger som følge av arbeidet med Museumsprosjektet, jf omtale ovenfor.

TABELL 20. STYRINGSPARAMETRE TIL VIRKSOMHETSMÅL 5.2

Styringsparameter	Resultat				Ambisjon
	2007	2008	2009	2010	2010
Publikumsbesøk	67 924	60 160	59 940	29 609	40 000
Antallomvisninger	1 146	462	503	409	230
– av dette skoleklasser	451	432	342	183	170
Antall utstillinger (faste/midlertidige)	57	62	64	83	50

Vurdering: Aktivitetene ved museet har vært redusert i 2010 grunnet rehabilitering av den monumentale museumsbygningen som rommer de naturhistoriske samlingene. Som følge av dette arbeidet har museet vært stengt for besøkende store deler av året.

I 2010 er det foretatt store rehabiliteringsarbeider av tak og fasader finansiert av universitetet selv og med tiltaksmidler. Det er etablert nye, tidsmessige og sikre magasiner for de naturvitenskapelige samlingene og etablert nye kontorer for de ansatte som hadde arbeidsplass i museumsbygningen. Dette betyr at hovedbygningen er tømt for personell og samlinger og at bygget står klart til det større, indre rehabiliterings kan starte.

Det er utarbeidet planer for nye magasiner for De kulturhistoriske samlingene. Statsbygg begynte i 2010 planleggingen av rehabiliteringen av bygget basert på funksjonsprogrammet som ble utarbeidet i 2009. For å sikre god fremdrift i prosjektet er det engasjert brukerkoordinator for å følge opp arbeidet med kvalitetssikringen av funksjonsprogrammet. Prosjektet har brukerstyre og tre arbeidsgrupper for å dekke publikumsfunksjoner, utstillinger og drift av det nye museet. Gruppene leverte rapporter i desember 2010. I denne prosessen er det nyttig og viktig med god kontakt med Riksantikvaren. Det er utarbeidet et godt grunnlag for Statsbyggs arbeid, med planleggingen av rehabiliteringsarbeidet. Målet er bevilgning i statsbudsjettet for 2013.

Samlingene og forskningen er flyttet ut og er sikret forsvarlige lokaler nærmere fagmiljøene ved relevante institutter. Det har frigjort arealer for naturhistoriske og kulturhistoriske museale utstillinger i den gamle monumentale museumsbygningen. I tillegg vil den originale Tårnsalen bli rehabilitert og det skal innredes en større aula, slik bygningen kan brukes til forskningsformidling av andre typer, konferanser, doktorpromosjoner og representasjonsoppgaver. Bygget skal i tillegg kunne brukes av byens nærings- kultur- og samfunnsliv. Målet er at bygget skal være markeres ved 200 års-markeringen av grunnlovsdagen.

Det arbeides kontinuerlig med digitalisering av samlingene og å gjøre dem tilgjengelige på web, men arbeidet går langsomt fremover. MUSIT – universitetenes IT organisasjon har i samarbeid med museene utviklet en felles fotoportal for universitetsmuseene hvor bilder av kulturhistoriske gjenstander legges ut fortløpende etter kapasitet. I løpet av 2010 ble en egen portal for mynt og medaljer lansert. Det samme var tilfellet for en felles arkeologisk gjenstandsdatabase.

I mai 2009 kom rapporten fra en gruppe nedsatt av Kunnskapsdepartementet for å utrede nasjonal digitalt universitetsmuseum (NDU). Rapporten og forslagene i denne ble ikke veldig godt mottatt av universitetene og det er usikkert hvilke konkrete forslag og tiltak departementet vil iverksette.

PLANER 2011 >

Behandlet i Universitetsstyret 10.02.2011

UNIVERSITETETS HOVEDMÅL – KVALITET SOM RETTESNOR

Universitetets strategi for perioden 2011–2015 vil være førende for prioriteringer og planer for 2011. Universitetets strategi er fornyet gjennom en grundig prosess i universitetssamfunnet de siste 18 månedene og endelig forslag til strategiplan fremmes for universitetsstyret i april 2011.

Universitetets strategi er utgangspunkt for strategiarbeid ved fakultetene. I universitetets årsplan settes konkrete mål for gjennomføring av strategiske valg og prioriteringer.

Fram mot 2015 er universitetets mål å posisjonere seg ytterligere som et forskningsuniversitet kjennetegnet av fremragende, fri og grunnleggende forskning på internasjonalt høyt nivå og som har de fremste forskningsuniversitetene i verden som samarbeidspartnere. Hovedmålet om å være et internasjonalt anerkjent forskningsuniversitet har betydning for de strategiske valgene på alle plan – fra rekruttering, organisering og samhandling på den ene siden, til publisering, undervisning og formidling på den andre.

Ambisjose kvalitetskrav gjelder all forskning og utdanning. En særlig stor innsats skal legges i å rekruttere og beholde de beste forskerne, god forskningsledelse og bedre kjønnsbalansen. Samtidig skal det prioriteres å tilrettelegge for tilstrekkelig forskningstid, gode forskningsvilkår og ressurser slik at forutsetningene for høy faglig kvalitet og fremragende forskning blir best mulige.

Universitetet ønsker forskningsbasert utdanning av høy kvalitet, samt å være sterkt forankret i en europeisk universitetstradisjon. Arbeidet med å synliggjøre kompetanse, bachelorgradens profil og utdanningenes arbeidslivsrelevans for samfunnets behov vil stå sentralt i 2011.

Universitetets handlingsplan for doktorgradsutdanningen gir retning for å styrke kvaliteten i forskerutdanningen. Som hovedprinsipp knyttes stipendiatene til aktive forskningsmiljø og deltar i lokale, nasjonale og internasjonale forskerskoler. Samtidig legges det til rette for at stadig flere blir ferdige til planlagt tid.

Internasjonalt samarbeid er en integrert del av hele universitetets virksomhet. Universitetet vil videreutvikle de sterke internasjonale tradisjonene og satse på økt mobilitet blant studenter og utvikling av internasjonale studenttilbud. Det er god grunn til å se universitetets satsing på utviklingsrelaterte studier i sammenheng med universitetets satsing på internasjonalisering.

Oppmerksomheten om den viktige strategiske ressursen infrastrukturen er for forskningen, skal styrkes. Vitenskapelige samlinger, arkiver, registre og bibliotek er slike ressurser. Det satses særlig på Bergen Museum for å synliggjøre og styrke museets posisjon som arena for forskning.

UTDANNING

Det overordnede målet for utdanningene ved UiB er å gi utdanning med høy kvalitet i gode forskningsbaserte utdanningsløp, med vekt på kunnskap, faglig helhetsforståelse, kritisk refleksjon og etisk bevissthet. Kontakt med forskningen skal skje fra første semester og gjennom hele studieløpet. I løpet av studietiden skal studentene i økende grad bli involvert i forskningsmiljøene, ikke bare som

---

mottakere av forskernes kunnskapsformidling, men som deltakere i kunnskapsutviklingen. I 2010 ble det gjennomført en kartlegging som viste at studentene i mange fagmiljø var for lite involvert i forskning. Dette skal følges opp i 2011, med større vektlegging av studentaktiv forskning.

Universitetet i Bergen vil prioritere å styrke kvaliteten i den forskningsbaserte utdanningen og følge opp samfunnets behov for økt kompetanse. Oppfølging av prosjektet Kompetanse 2020 er viktig.

Å være utdannet ved Universitetet i Bergen skal være et kvalitetsstempel. Utdanningstilbudet skal tiltrekke seg søkere ut fra faglig høy kvalitet, internasjonal forankring, godt læringsmiljø og et verdigrunnlag som ser dannelse som viktig del av læringen. Som et ledd i kvalitetsutviklingen vurderes antall studieplasser, samt omfanget av det samlede studietilbud. Kravet om internasjonal høy kvalitet og institusjonens ressurstilgang må være styrende for hvilke og hvor mange studietilbud som tilbys.

Universitetet skal styrkes som et attraktivt studiested nasjonalt og internasjonalt og videreutvikle et aktivt og godt lærings- og studiemiljø. Universell utforming skal være styrende i utviklingen av studentenes læringsmiljø. Attraktive studiemiljø, med studentarbeidsplasser i læringsentra og bibliotek prioriteres. Bruk av digitale og teknologiske hjelpemidler i undervisningen drøftes og vil benyttes og videreutvikles med utgangspunkt i pedagogiske hensyn og i dialog med studentene.

De sterke internasjonale tradisjonene skal videreutvikles og det satses på økt studentmobilitet og utvikling av internasjonale studietilbud. Studenter skal ha mulighet til å ha utvekslingsopphold ved de fremste utdanningsinstitusjonene i verden. Det er et mål at alle utvekslingsavtaler er knyttet til faglig kvalitet og forskningssamarbeid. Utvekslingstilbudet skal være velorganisert og lett tilgjengelig for studentene.

Universitetet vil bidra til kompetanseutvikling i samfunns- og næringsliv ved å tilby et bredt utvalg relevante etter- og videreutdanningskurs. En særlig forpliktelse ligger i å gi etterutdanningstilbud til skoleverket og til kandidater med universitetsutdanning. Universitetet skal ha en velutviklet organisasjon for alumnus, forankret i fakultetenes virksomhet. I 2011 relanseres alumnusportal, det skal iverksettes en rekke konkrete alumnusprosjekt på fakultetsnivå.

Rekruttering av et tilstrekkelig antall motiverte og dyktige studenter er viktig for den faglige kvaliteten. I 2011 skal områder hvor universitetet ikke nådde mål for 2010, vies spesiell oppmerksomhet. Det innebærer innsats for økt rekruttering til deler av realfagsutdanningen, språkfagene og til lektorutdanningen. Samtidig skal informasjonen til søkerne i større grad vise UiB som forskningsuniversitet.

Spesielle innsatsområder i 2011

- Oppfølging av undersøkelsen *Kompetanse 2020*, med vekt på bachelorgradens profil og innhold, utdanningenes arbeidslivsrelevans, synlighet og samfunnets behov.
- Styrke tiltak med studentaktiv forskning og tettere kobling av utdanning og forskning.
- Styrking av universitetets etter- og videreutdanning.
- Operasjonalisering av kvalitetsbegrepet i utdanningen.
- Oppfølging av prosjektet DigUiB – tilrettelegging for digitalisering som fremmer kvalitet i undervisningen.
- Systematisk arbeid for å ha nok og tilrettelagte studentarbeidsplasser der de trengs.
- Revisjon av grads- og studieforskriften.

Virksomhetsmål

Sektormål 1

Universitetene skal tilby utdanning av høy internasjonal kvalitet som er basert på det fremste innenfor forskning, faglig og kunstnerlig utviklingsarbeid og erfaringskunnskap.

Virksomhetsmål 1.1

Universitetene skal utdanne kandidater med høy kompetanse med relevans for samfunnets behov.

Ambisjonsnivå 2011:

- Antall primærøkere per studie plass. Ambisjon 2011: 2,3.
- Antall studietilbud i samarbeid med andre institusjoner. Ambisjon 2011: 1.
- Antall uteksaminerte kandidater (master og profesjon) fordelt på utvalgte områder. Ambisjon 2011: 1350.
- Eventuelle styringsparametre fastsatt av universitetet.
  - Antall kandidater på bachelornivå. Ambisjon 2011: 1150.

Vurdering: Antallet primærøkere økte med 4 % fra 2009 til 2010. Rekrutteringsarbeidet i 2011 følger i hovedsak samme mønster som i 2010. Det satses på skolebesøk og utdanningsmesser i regi av Utdanning i Bergen. Samtidig prioriteres sosiale medier som rekrutteringskanal. Rekruttering til språk, realfag og lektorutdanningene er en utfordring og egne tiltak rettes inn mot disse utdanningene. Målsetningen er å få 2,3 primærøkere per studie plass. Gode resultater og forventninger om godt kvalifiserte søkere gjør det rimelig å heve ambisjonsnivået.

De siste årene har det vært nedgang i antallet uteksaminerte kandidater. Det knyttes til en jevn nedgang i opptaket til masternivå fram til 2009. Økt opptak i 2009 gjør at ambisjonsnivået kan økes noe for 2011. Innenfor bachelorutdanningen er situasjonen sammenlignbar. Her er det et mål at gjennomstrømmingen skal bedres og frafallet i studiene reduseres. Dersom universitetet lykkes med å redusere frafallet på lavere grads studier, vil antallet nye bachelorere kunne øke noe, og det vil i så fall påvirke ambisjonsnivået for 2012.

Samarbeid med utdannings- og forskningsinstitusjoner på Vestlandet skjer særlig gjennom UH-nett vest vest, Teknovest og Utdanning i Bergen. Utdanningssamarbeidet preges av avtaler om undervisning i konkrete emner og gjennom gjensidig utnyttelse av veilederressurser på master og doktorgradsnivå. Samarbeidet resulterer i mindre grad i felles studieprogrammer. Det er ikke planer om å opprette flere studieprogrammer som gir felles grader.

TABELL 1.1. VIRKSOMHETSMÅL 1.1 UTDANNING

Styringsparameter	Resultat				Ambisjon
	2007	2008	2009	2010	2011
Antall primærøkere per studie plass	2,0	2,0	2,2	2,2	2,3
Studietilbud i samarbeid med andre norske inst. (fellesgrad)			1,0	1,0	1,0
Antall utaksaminerte master- og profesjonskandiater	1 452	1 349	1 327	1 282	1 350
Kandidater på bachelornivå	1 060	1 105	1 099	1 110	1 150

Virksomhetsmål 1.2

Universitetene skal tilby et godt læringsmiljø med undervisnings- og vurderingsformer som sikrer faglig innhold, læringsutbytte og god gjennomstrømning.

Ambisjonsnivå 2011:

- Nye studiepoeng per egenfinansiert heltidsekivalent. Ambisjon 2011: 45.
- Studenter per undervisnings-, forskings- og formidlingsstilling. Forventet forholdstall 2011: 14,5.
- Eventuelle styringsparametre fastsatt av universitetet
  - Avlagte 60-studiepoengsenheter: Ambisjon 2011: 10 500.

Vurdering: Ordlyden i styringsparameter 1.2.1 er noe forandret fra tidligere, i det departementet ber om studiepoeng per heltidsekivalent. Justert for dette, vil antall studiepoeng per student øke noe. Det er arbeidet mye for å bedre kvaliteten i studieprogrammene, derfor er ambisjonen en ytterligere økning i antallet avlagte studiepoeng per student, og ambisjonen for antall studiepoeng per heltidsekivalent per student settes til 45. Med et gjennomsnittlig studenttall på 14 000, gir dette om lag 10 500 avlagte 60-studiepoengsenheter. I 2011 forventes en svak økning i studenttallet som følge av tilførsel av nye studieplasser, mens antall undervisnings- og forskerststillinger forventes å være på samme nivå som i 2010. Det gir om lag samme forholdstall for antall studenter per tilsatt. Det er bekymringsfullt med et lavere forholdstall, ettersom dette kan svekke kvaliteten i utdanningen.

TABELL 1.2. VIRKSOMHETSMÅL 1.2 UTDANNING

Styringsparameter	Resultat				Ambisjon
	2007	2008	2009	2010	2011
Nytt studiepoeng per egenfinansiert student per år	42,6	42	42,9	42,6	45
Gjennomføring i henhold til avtale studieplaner	81 %	81 %	80 %	80 %	80 %
Studenter per undervisnings-, forsknings- og formidlingsstilling	14,2	13,8	14,1	14,8	14,5

Virksomhetsmål 1.3

Universitetene skal ha et utstrakt internasjonalt utdanningssamarbeid av høy kvalitet, som både bidrar til økt utdanningskvalitet og sikrer kvalifiserte kandidater til samfunns- og næringsliv.

Ambisjonsnivå 2011:

- Antall utvekslingsstudenter. Ambisjon 2011: 1400.
- Antall fremmedspråklige utdanningstilbud. Ambisjon 2011: 160.
- Studietilbud i samarbeid med utenlandske institusjoner (fellesgrader). Ambisjon 2011: 7.

Vurdering: Det legges til grunn at om lag 5 % av studentene har utenlandsopphold, og det er om lag like mange utreisende som innreisende studenter. Ut fra dette vurderes det å ha om lag 1300 utvekslingsstudenter som et hensiktsmessig ambisjonsnivå. Ny handlingsplan for internasjonalisering skal behandles i 2011, med en rekke tiltak som gjør det realistisk å heve ambisjonsnivået. Parameteren "antall fremmedspråklige utdanningstilbud" er definert som antall emner med minst tre måneders varighet med undervisning på annet språk enn norsk (10 stp). Det har vært dårlig datakvalitet i oversiktene over utenlandske studietilbud, og ulik praksis ved fakultetene for hva som skal regnes som

fremmedspråklig. I 2010 er det arbeidet for å forbedre datagrunnlaget, men kvaliteten vurderes fortsatt ikke som god nok. Ambisjonen for 2011 reflekterer en målsetning om å øke tilbudet for internasjonale studenter. Som et resultat av satsing på internasjonale fellesgrader, deltar UiB i seks slike. Det planlegges en ny felles grad med oppstart høsten 2011. Slike fellesgrader er svært viktig for å internasjonalisere utdanningen og heve studiekvaliteten.

TABELL 1.3. VIRKSOMHETSMÅL 1.3 UTDANNING

Styringsparameter	Resultat				Ambisjon
	2007	2008	2009	2010	2011
Antall utvekslingstudenter (inn/ut)	1 0204	1 208	1 219	1 302	1 400
Antall fremmedspråklige utdanningstilbud (målt i tilbudte emner)	97	122	142	150	160
Internasjonale fellesgrader (joint degrees)	2	4	6	6	7

FORSKNING

Den viktigste forutsetningen for faglig fremgang ved Universitetet i Bergen er å satse på grunnleggende forskning og videreutvikling av fagdisiplinene over en stor faglig bredde. Samtidig har universitetet en tradisjon og et fortrinn i marin og utviklingsrelatert forskning, og satsingen innenfor disse områdene vil fortsette. Universitetet vil satse på internasjonalt profilerte fagmiljø.

Ekstern bedømming av akademiske aktiviteter, etter definerte kriterier og standarder, vil være viktig del av grunnlaget for beslutninger om hvilke forskningssatsinger som skal prioriteres. Dette gjenspeiles i universitetets budsjetter.

For å drive forskning av høy kvalitet kreves store investeringer i vitenskapelig utstyr, IKT, infrastruktur og bygg. Universitetet skal i større grad prioritere slike investeringer i tråd med prioriteringer av faglige satsinger. Universitetet vil satse mer på målrettet institusjonssamarbeid om søknader om bevilgninger til infrastruktur og vitenskapelige utstyr, som nasjonale og internasjonale plattformer. Det prioriteres å ha større oppmerksomhet om den viktige ressursen og infrastrukturen for forskning og utdanning som vitenskapelige samlinger, arkiver, registre og bibliotek representerer.

Forskningsrådet lyser ut midler til nye sentre for fremragende forskning i første kvartal i 2011. Mange fagmiljø har vist interesse for å søke og har presentert foreløpige planer Forskningsutvalget fra høsten 2009. Innsats for å støtte opp om søknadsprosesser til nye sentre prioriteres.

I 2011 vil UiB være i dialog med Forskningsrådet om hvordan forskningen innenfor FUGE-programmet skal finansieres etter at programmet avsluttes. Programmet har lagt et godt grunnlag for økt internasjonalt forskningssamarbeid innenfor biologifagene. Det er bygd nasjonale nettverk for samarbeid om forskningsinfrastruktur som gir et godt utgangspunkt norsk deltakelse i European Strategy Forum for Research Infrastructures (ESFRI). Det skal legges til rette for at flere forskningsmiljø ved UiB kan delta i dette programmet. FUGE forskningen vil videreføres i et nytt bioteknologi-program, tematiske programsatsinger, SFI, SFF, EU-programmer (som ESFRI) og Forskningsrådets infrastrukturprogram.

Utviklingsrelatert forskning har tyngdepunkt i helsefag, samfunnsfag og naturvitenskap. I 2010 vedtok Universitetsstyret å tilbakeføre den delen av virksomheten i Uni Global som var knyttet til

UiB. Samtidig ble det vedtatt å etablere en faglig møteplass, UiB Global, for å ivareta de spesielle utfordringene det er å utvikle og profilere flerfaglig virksomhet på dette området. Det er etablert et ressurscenter for utviklingsstudier og med samlokalisering med CMI, har Bergen betydelig infrastruktur for utviklingsrelatert forskning som skal videreutvikles og styrkes i 2011.

UiB vil være en attraktiv samarbeidspartner for internasjonale forskere og forskningsinstitusjoner. Vitenskapelig personell og studenter skal ha anledning til opphold ved anerkjente utenlandske læresteder. Samtidig skal det tilrettelegges for å kunne ta imot flere internasjonale gjesteforskere og videreutvikle professor II-ordningen. I 2011 skal mottaksapparatet for gjesteforskere styrkes og tilbudet av språktjenester styrkes.

Spesielle innsatsområder i 2011

- Å fremme kvalitet i grunnforskning innenfor hele bredden av universitetets forskningsområder.
- Å styrke universitetets deltakelse i store internasjonale forskningsprosjekter og infrastruktursatsinger.
- Å videreutvikle og tydeliggjøre samarbeidsrelasjoner med instituttsektoren og næringslivet.
- Å videreføre satsingen på utviklingsrelaterte studier.
- Å legge til rette for økt mobilitet av forskere og forskerrekutter.
- Å målrette rekrutteringsprosesser.
- Økt innsats for økte bevilgninger fra bidrags- og oppdragsvirksomhet, samtidig som hensynet til fri og grunnleggende forskning ivaretas.

Virksomhetsmål

Sektormål 2

Universitetene skal oppnå resultater av høy internasjonal kvalitet i forskning, faglig og kunstnerlig utviklingsarbeid.

Virksomhetsmål 2.1

UiB skal ivareta nasjonale behov for bredde i grunnforskningen. Universitetene har et nasjonalt ansvar for grunnforskning og forskerutdanning innenfor de fagområder de tildeler doktorgrad. Samtidig skal universitetene konsentrere forskningsinnsatsen for å oppnå resultater av høy internasjonal kvalitet innen utvalgte fagområder og samarbeide internasjonalt om forskning og utviklingsarbeid.

Styringsparametre:

- Publikasjonspoeng per undervisnings-, forsknings- og formidlingsstilling. Ambisjon 2011: 1780. publikasjonspoeng. Tilsvarer om lag 0,9 publikasjonspoeng per stilling.
- NFR-tildeling per undervisnings-, forsknings- og formidlingsstilling. Ambisjon 2011: 199,3.
- EU-tildeling per undervisnings-, forsknings- og formidlingsstilling. Ambisjon 2011: 22,6.

Vurdering: For indikatoren publikasjoner og tildelinger fra EU og NFR er ambisjonsnivået fastsatt i form av antall enheter og budsjettmidler. Etter KDs rapportmal skal målsettingene knyttes til omfanget av stillinger, slik det er fremstilt i tabell 2.1. Til grunn for tallene i tabell 2.1 er det forutsatt at antall stillinger i 2011 vil være på samme nivå som 2010. Etter at registrering av publikasjonsdata ble innført i 2004, har antall publikasjonspoeng økt hvert år, og ambisjonen er fortsatt vekst i 2011 (rapporteringsfrist er utsatt til 1. april med innføring av CRISTin).

Ambisjonen er at det hvert år publiseres minst like mye som gjennomsnittet blant de norske forskningsuniversitetene. Tilbakemeldinger fra fakultetene tyder på et publikasjonsomfang om lag på samme nivå som ambisjonen for 2010. Derfor er ambisjonsnivået i 2011 satt som i 2010. Ved Universitetsbiblioteket analyseres data fra Frida og CRISTin. For universitetet er den viktigste risikofaktoren for oppnåelse av ambisjonsnivået for publisering at det ikke legges til rette for sammenhengende tid til forskning i alle vitenskapelige stillinger. En risiko er også at det ikke avsettes tilstrekkelig med ressurser for støtte til publisering. Støtten og informasjonen i forbindelse med internasjonal publisering og formidling skal styrkes i 2011.

Det er et mål å opprettholde og øke omfanget av eksterne inntekter. Fakultetene forventer kraftig vekst i tildelinger fra Forskningsrådet. Det tilsier vekst målt i finansiering per stilling. Fra NFR forventes 382 mill. kroner i inntekter. Fra EU forventes 43 mill. kroner. Det er usikkerhet ved dette tallet, ettersom det er basert på nye prosjekter og fremdrift i pågående prosjekter, om lag 7 mill. mer enn i 2010.

TABELL 2.1. VIRKSOMHETSMÅL 2.1 FORSKNING

Styringsparameter	Resultat				Ambisjon
	2007	2008	2009	2010	2011
Publikasjonspoeng per undervisnings-, forsknings- og formidlingsstilling	0,9	0,9	1,0		1,1
NFR-tildeling per undervisnings-, forsknings- og formidlingsstilling (tall i 1000)	207,4	151,4	185,3	182,1	199,3
EU-tildeling per undervisnings-, forsknings- og formidlingsstilling (tall i 1000)	12,4	7,9	14,0	18,8	22,6

FORSKERUTDANNINGEN

Universitetet har lyktes med å fornye og styrke kvaliteten i forskerutdanningen med tiltak fra handlingsplanen for doktorgradsutdanningen. Forskerutdanningen skal utvikles i tråd med doktorgradsopplæringen ellers i Europa. Gjennomstrømmingstallet er bedret hvert år de siste fem årene. Arbeidet med helhetlig oppfølging av kandidater vil fortsette med samme styrke i 2011 som i 2010. Målsettingen er at:

- Antallet som avbryter forskerutdanningen reduseres og det skal legges til rette for at de fleste som fullfører, disputerer til normert tid.
- Det skal legges til rette for at alle stipendiater tilbys tilsetning i fire år.

Doktorgradsutdanningen skal være forankret i grunnmiljøene og stipendiatene skal knyttes til aktive forskningsmiljø og inviteres til å delta i lokale, nasjonale og internasjonale forskerskoler. Det ble etablert forskerskoler fra begynnelsen av 2000-tallet innenfor ulike fagområder. I 2011 skal ordningen evalueres, tilbudet skal kartlegges og det skal utarbeides forslag til revisjon av kvalitetskriteriene. Det skal tilrettelegges for og synliggjøre ulike karriereveier for etablerte og fremtidige forskere. Midtveisevaluering skal sikre økt oppmerksomhet om fullføring på normert tid både for kandidat og veileder.

Ved Universitetet i Bergen er normen at stipendiater tilsettes i fire år, hvor ett år er satt av til pliktarbeid. De fleste universitetsstipendiatene tilsettes i fire år, mens eksternfinansierte stipendiater finansieres og tilsettes vanligvis i tre år. Hovedformålet med stipendiatstillingen er fullført forskerutdanning og

kvalifisering til faste vitenskapelige stillinger. Alle tilsetninger skal være i tråd med dette. Universitetet vil legge til rette for at alle stipendiater skal tilbys tilsetning i fire år, inkludert ett pliktår, slik at det blir samme hovedregel for alle stipendiater. Det er to viktige grunner til dette. Det vurderes som positivt og viktig for stipendiatenes forskerutdanningsprosess at perioden er fire år. For det andre kan det å bruke stipendiatenes pliktarbeid til oppgaver med forskning og undervisning, bidra til å redusere omfanget av kortvarige engasjementer som timelærere og forskningsassistenter. Ved noen fakulteter og i enkelte fagmiljø kan det være praktiske utfordringer med en hovedregel om 4-årig tilsetning av eksternt finansierte stipendiater, blant annet fordi det ikke er nok undervisningsoppgaver i stipendiatens fagfelt. Pliktarbeid kan derfor også defineres som forskningsassistanse. Finansieringen av det fjerde året for eksternt finansierte stipendiater vil avhenge av hvilket pliktarbeid som utføres. Har stipendiaten undervisning som oppgave, er grunnbevilgningen mest aktuell. Er pliktarbeidet innsatt som forskningsassistent i aktuelle eksternt finansierte prosjekter, er disse mest aktuelle som kilde.

Virksomhetsmål 2.2

Universitetene skal gjennom nasjonalt og internasjonalt samarbeid tilby forskerutdanning av høy kvalitet. Forskerutdanningen skal være innrettet og dimensjonert for å ivareta behovene i sektoren og samfunnet for øvrig.

Mål for 2011:

- Antall uteksaminerte doktorgradskandidater per undervisnings- forsknings- og formidlingsstilling. Forventet forholdstall 2011: 0,17.
- Andel disputerte doktorgradskandidater av opptatte personer på doktorgradsprogram seks år tidligere. Ambisjon 2011: 70 %.
- Styringsparametre fastsatt av universitetet
  - Internt finansierte stipendiatstillinger. Ambisjon 2011: 445.
  - Eksternt finansierte rekrutteringsstillinger. Ambisjon 2011: 395.

Vurdering: Målet for antall disputaser i 2010 var 250, og det ble kreert 237 nye doktorer. Til tross for at målet ikke ble nådd, opprettholdes ambisjonen i 2011. Flere forhold gjør det utfordrende å opprettholde dette antallet disputaser på årsbasis. Muligheten til å omgjøre stipendiatstillinger til postdoktorstillinger har redusert antallet stipendiatstillinger noe. Det har vært en reduksjon i antallet stipendiater med eksternt finansiering, samtidig som antallet postdoktorer har økt. I 2009 endret Kunnskapsdepartementet målingen av gjennomstrømming i doktorgradsprogrammene til andel disputerte doktorgradskandidater av antall kandidater som ble tatt opp i programmene fem år tidligere. Fra 2010 er definisjonen endret til seks år eller tidligere. Målet i handlingsplanen for forskerutdanning er at 80 % av kandidatene skal gjennomføre på normert tid innen 2015. Departementet forutsetter at alle tildelte rekrutteringsstillinger skal være fullt utnyttet, og universitetets ambisjonsnivå er 445 stipendiatstillinger. Fordi det ikke er tildelt nye stillinger, videreføres ambisjonsnivået for 2010 til 2011. Universitetets ambisjon er at antallet eksternt finansierte rekrutteringsstillinger skal økes til vel 400 i 2010.

TABELL 2.2. VIRKSOMHETSMÅL 2.2 FORSKNING

Styringsparameter	Resultat				Ambisjon
	2007	2008	2009	2010	2011
Antal uteksaminerte doktorgradskandidater	202	233	223	237	250
– per undervisnings-, forsknings- og formidlingsstilling	0,16	0,18	0,17	0,18	0,17
Antal disputerte doktorgradskandidater av opptatte personer 6 år tidligere					80 %
– Tilsatte interne stipendiatstillinger	367	409	456	441	445
– Eksterne rekrutteringsstillinger	313	246	344	326	396

Samarbeid, arbeidsdeling, konsentrasjon (SAK)

Universitetet er involvert i ulike nettverkssamarbeid med høyere læresteder på Vestlandet, der UH-nett Vest og TeknoVest er to eksempler, og UH-nett Vest er særlig viktig. Samarbeidet i UH-nett Vest styrker samarbeidet mellom universitetet og høyskolene på Vestlandet. Universitetets eierskap i forskningsselskaper og institutter er viktig og det prioriteres å bidra til innsats for å få større og mer robuste forskningsmiljø på Vestlandet, blant annet for å styrke rekrutteringen av forskere og for å kunne få større uttelling i konkurranse om eksterne midler.

For 2011 er det søkt SAK-midler til utvikling og implementering av digitale samarbeidsverktøy i samarbeid med Uninett. Først gjaldt prosjektet samarbeid om grunnskolelærerutdanningen. Nå er det utvidet til å gjelde alt samarbeid i nettverket. Arbeidet med å utrede en forskerskole i helse- og sosialfag fortsetter. Mastergradssamarbeidet i UH-nett Vest skal drøftes i styret i mars 2011. Forsknings-samarbeid vil fortsette og det tredje forskersymposiet avvikles samtidig. Det er en utfordring å sikre god kvalitet ved alle institusjoner innenfor samarbeidsområdene. Dette er en helt avgjørende forutsetning for å utvikle bærekraftige samarbeidstiltak.

UiB vil videreføre dialogen med de andre forskningsuniversitetene og vil vurdere faglig samarbeid og arbeidsdeling. Det er stor oppmerksomhet rundt utviklingen av samarbeidet med NHH og Kunsthøgskolen i Bergen, institusjoner som har grunnforskning og kunstnerisk utviklingsarbeid i bredden av sine fagtilbud og som tilbyr forskningsbasert utdanning. Det ligger godt til rette for et tettere administrativt samarbeid, og det foregår dialog om ulike modeller for samarbeid.

SAMFUNNSKONTAKT OG FORMIDLING

Forskerne har en særlig forpliktelse til å dele kunnskap med omverdenen og bidra til informert offentlig ordskifte og kunnskapsbasert samfunnsutvikling. Formidlingen skal være aktuell og synlig i samfunnsbildet, og universitetets forskere skal kunne bidra som premissleverandører i samfunnsdebatten. Formidlingen skal gi allmennheten innsikt i vitenskapelig tenkning, metoder og resultater. Videreutvikling av publiseringskanaler som CRISTin, vil være viktig i 2011. Med over 2000 vitenskapelige publikasjoner årlig, er UiB av de viktige forskningsformidlerne i Norge.

Ved forskningsuniversiteter er sammenhengen mellom forskningen og den forskningsbaserte utdanningen en forutsetning. I 2011 skal dette kjennetegnet på forskningsuniversitetet profileres. Samtidig skal kommunikasjonen med omverden legge spesiell vekt på nødvendigheten av å prioritere kvalitet i utdanning og forskning.

I 2011 skal formidlingen styrkes. Viktigst er den økte satsingen på web, med et nytt webprosjekt og sterkere innsats for formidling via web med hjelp av tekst og levende bilder. I tillegg planlegges økt bruk av sosiale medier i formidlingen til ulike målgrupper. Det arbeides med utviklingsprosjekter for å få ordninger for å filme undervisning ved UiB (Dig UiB). Selv om ulike opphavsrettslige spørsmål må avklares før slik formidling utvikles videre, forventes det stor interesse for slik formidling.

Universitetet vil satse ytterligere på Forskningsdagene i 2011. UiB vil styrke koordineringen av formidlingen ved UiB ved å satse på mer kommunikasjon mellom dem som arbeider med formidling. Koordineringen mellom ulike tiltak som bidrar til økt formidling, Christiekonferansen og Christieprisen, Holbergprisen, Holbergprisen i skolen og Forskningsdagene vil fortsette og ses i sammenheng. Magasinet Hubro vil bli gitt til alle elever i videregående skole i Hordaland. Målet er å doble antall abonnenter fra 5000 til 10 000.

Konkret skal det i 2011 arbeides videre med de viktige tiltakene som er igangsatt for å øke tilgjengeligheten til forskningsresultater for allmennhet og samfunn. Spesielle innsatsområder:

- Styrkning av formidling og profilering, blant annet på universitetets websider.
- Synliggjøring av universitetets egenart med deltakelse i samfunnsdebatten og annen utadvent virksomhet i det offentlige rom.
- Formidling for barn ungdom prioriteres med deltakelse ved Bergen vitensenter VilVite, Forskningsdagene og Holbergprisen i skolen.
- Arbeidet med prosjektutvikling og kommersialisering av forskningsresultater skal fortsette i samarbeid med Bergen teknologioverføring (BTO).

Sektormål 3

Universitetene skal medvirke til å spre og formidle resultater fra forskning, faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid, og medvirke til innovasjon og verdiskapning basert på disse resultatene. Universitetene skal også legge til rette for at tilsatte og studenter kan delta i samfunnsdebatten.

Virksomhetsmål 3.1

Universitetene skal gjennom formidling og deltakelse i offentlig debatt tilføre samfunnet resultatene fra FoU-virksomheten.

Virksomhetsmål 3.2

Universitetene skal medvirke til samfunns- og næringsutvikling gjennom innovasjon og verdiskapning.

Måltall for 2011:

- Andel oppdrags- og bidragsfinansiert aktivitet i forhold til samlede driftsinntekter: Ambisjon 2011: 20 %.
- Mottatte foretningsideer. Ambisjon 2011: 80.
- Mottatte foretningsideer som er resultert i opprettelse av selskap. Ambisjon 2011: 1.

Vurdering: For 2011 er styringsparameteren endret av Kunnskapsdepartementet, totalt omfang av BOA aktivitet til omfanget i forhold til institusjonens samlede inntekter. Basert på fakultetenes budsjetter, og estimat for de samlede inntektene i 2010, er andelen satt til om lag 20 % for 2011. I vurderingen av ambisjonsnivå er det viktig å ha med at selv om eksterne inntekter er viktige og i stadig større grad nødvendige for universitetets forskning, gjelder de overordnede hensynene til fri og uavhengig

forskning som prinsipper for hvilke typer eksterne inntekter det er særlig ønskelig å oppnå. Dette betyr at noen prosjekter som ville gitt inntekter, kan tenkes å bli valgt bort fordi de ikke tilfredsstiller universitetets krav til autonomi.

BTO er av de mest vellykkede teknologioverføringsselskapene i Norge. BTO fremmer utnyttning og kommersialisering av forskningsresultater fra universitetet. Det er utfordringer ved kommersialisering av forskningsresultater. I økonomiske nedgangstider vanskeliggjøres slike prosesser ved mangel på risikovillig kapital. For UiB, som eier i BTO, er det viktig å bidra til å fremme samarbeid og arbeidsdeling mellom aktørene for kommersialisering i Bergen. Det tar som regel lang tid før teknologioverføring fra universitetet kan gi positive økonomiske resultater. Endringene i virkemidlene for finansiering av TTO-ene i landet, ga utfordringer for økonomien ved BTO i 2010. Situasjonen var helt tilsvarende ved de andre universitetene, og arbeidet med å skape stabil økonomisk plattform må også ha stor oppmerksomhet i 2011.

TABELL 3.1. VIRKSOMHETSMÅL 3.2. SAMFUNNSKONTAKT

Styringsparameter	Resultat				Ambisjon
	2007	2008	2009	2010	2011
Andel oppdrags- og bidragsfinansiert aktivitet i forhold til driftsinntekter		20 %	21 %	22 %	23 %
Mottatte forretningsideer	70	75	71	64	70
Nyoprettede selskaper basert på mottatte foretningsideer	1	1	4	1	2

PERSONAL, ØKONOMI OG RESSURSFORVALTNING

Arbeidsmiljøet og universitetssamfunnet skal preges av gjensidig forståelse for de ulike ansattes forskjellige roller og funksjoner. Alle ansatte skal kunne oppleve at de er viktige bidragsytere i arbeidet med å nå universitetets felles mål. Innsatsen for å forbedre universitetet som arbeidsplass skal skje i respekt for forsknings- og ytringsfriheten og med en høy grad av student- og medarbeiderinnflytelse. Det skal legges til rette for forutsigbare og åpne strategi- og beslutningsprosesser ved enhetene og gode rutiner og kanaler for intern kommunikasjon.

Ett av satsingsområdene i 2011 er å utvikle og forankre en systematisk livsfasepolitikk som sikrer at ansatte ivaretas og kan yte best mulig i ulike faser av yrkeslivet. Arbeidet med å profesjonalisere og forenkle rekrutteringsprosessene vil fortsette. Det har vært betydelig oppmerksomhet om å redusere bruk av midlertidige stillinger ved UiB og blant universitetene og høyskolene. UiB har gjort et omfattende arbeid med utvikling av en helhetlig rekrutteringsstrategi for vitenskapelig personell i 2010, og dette arbeidet skal konkretiseres og følges opp. Det er utarbeidet et eget opplæringsopplegg om bruk av midlertidighet.

Ved å drive systematisk kompetanseutvikling på alle nivå skal universitetet videreutvikle en sterk faglig og en kompetent administrativ ledelse. Administrative oppgaver skal ses i sammenheng og kompetanse skal utnyttes bedre på tvers av enheter og nivåer. Arbeidet med vurdering av de ressursene som brukes i de administrative avdelingene er i gang. Formålet er å gi et grunnlag for vurdering av effektivisering og

---

mulige omfordelinger av ressurser mellom ulike områder. I 2011 styrkes enkelte områder i kombinasjon med omfordeling av ressurser mellom avdelinger.

Arbeidet for bedre kjønnsbalanse i den administrative og faglige staben videreføres, og det legges vekt på et utvidet likestillingsbegrep med tiltak mot alle former for diskriminering. Arbeidet med en ny og omfattende handlingsplan for likestilling planlegges ferdigstilt i 2011. De største utfordringene gjelder rekruttering av kvinner til faste vitenskapelige stillinger og faglig ledelse, en mer kjønnsbalansert rekruttering av studenter innenfor alle fagområder og økt oppmerksomhet om likestilling innenfor tekniske og administrative stillinger.

Det *systematiske helse, miljø og sikkerhetsarbeidet* fortsetter. HMS-handlingsplanen for 2009–2011 skal avsluttes og resultatmålene innenfor satsingsområdene skal nås. I 2011 skal ny HMS handlingsplan vedtas. Et nytt avvikssystem for å registrere, følge opp og dokumentere avvik skal utvikles i 2011.

I tråd med ny IA-avtale i staten skal det utarbeides nye aktivitetsmål. Prosjektet ”Program for sikkerhetsstyring av kjemikalier og biologiske faktorer” skal gjennomføres og blant annet sikre at universitetet imøtekommer påleggene fra Arbeidstilsynet. UiB venter å få Arbeidstilsynets vurderinger etter tilsynet ”Bedre Helse” om psykososialt arbeidsmiljø i februar 2011.

Det skal arbeides med å oppfylle universitetets *Tiltaksplan for grønt universitet*. UiB er forpliktet til å ta miljøhensyn i all virksomhet og dokumenterer miljøengasjementet ved å redusere negativ miljøpåvirkning fra egen drift. Det arbeides aktivt med å redusere energibruken i alle bygg.

Universitetet i Bergen ønsker å være åpent og tilgjengelig for ansatte, studenter og besøkende. Store deler av virksomheten til universitetet er plassert på Nygårdshøyden sentralt i Bergen. Dette medfører at universitetets bygninger, og personer som bruker bygningene, er utsatt for økt risiko for tyveri, hærverk, trusler og andre uønskede hendelser. En arbeidsgruppe har i oppdrag å gjennomgå hvilke krav som skal gjelde for å ivareta hensynet til et åpent universitetssamfunn og tilfredsstillende grad av personsikkerhet for universitetets brukere. Gruppen skal levere forslag sommeren 2011.

Universitetet arbeider systematisk med å revidere beredskapsplan og vurdere system for å håndtere varslingsplan. Ny plan skal behandles av Universitetsstyret.

Universitetet prioriterer å utvikle en moderne digital infrastruktur for utdanning, forskning og administrasjon der IKT-løsningene er velfungerende, brukervennlige og trygge. Ved IT-avdelingen foregår det systematisk utviklingsarbeid for å utvikle sikkerhetsprosedyrene og tilrettelegge for stabil drift av IT-infrastrukturen. En ny datahall vil stå ferdig sommeren 2011, det vil bidra til å redusere sårbarheten og risikoen ved IT-systemene.

I 2011 vektlegges en videre utvikling av mottaksapparatet for internasjonale forskere. Det skal gjennomføres en internasjonal uke for administrativt personale med deltakere fra utenlandske universiteter. For å fremme aktiv deltakelse i internasjonal forskning og utdanning arbeides det med å utvikle en mest mulig parallellspråklig praksis gjennom prosjektet for språktjeneste.

Spesielle innsatsområder i 2011

- Fortsatt innsats for etterlevelse av regelverk for offentlige anskaffelser.
- Videreutvikling av arbeidet for bedre kjønnsbalanse i vitenskapelige toppstillinger.
- Utvikling av mer tidseffektive rekrutteringsprosesser.
- Videreutvikling av personalpolitikken, arbeidsmiljøet og læringsmiljøet, med vekt på at universitetet skal være åpent og inkluderende for alle grupper.
- Oppfølging av egen internkontroll.
- Tilpassing av administrasjon og organisasjon til strategiske faglige prioriteringer.
- Oppfølging av HMS-arbeidet og sykefravær.
- Styrking av beredskapsarbeidet ved universitetet.

Sektormål 4

Universitetene skal organisere og drive sin virksomhet på en slik måte at samfunnsoppdraget blir best mulig ivaretatt innenfor rammen av disponible ressurser.

Virksomhetsmål 4.1

Universitetene skal sikre en god og effektiv forvaltning av ressursene.

Måltall for 2011:

- Driftsutgifter per avlagte 60-studiepoengsenheter. Ambisjon 2011: 331.
- Driftsutgifter per publikasjonspoeng. Ambisjon 2011: 1760.
- Forholdet mellom vitenskapelig og administrativt personale. Ambisjon 2011: 2,3.

Vurdering: Universitetets målsetting er en vekst i antall 60-studiepoengsenheter i 2011. Samtidig forventes en mindre nominell vekst i de samlede inntekter. I sum tilsier dette utgift per 60-studiepoengsenheter på samme nivå som i 2010. Universitetets målsetting er vekst i antall publiseringspoeng og en nedgang i pris per publikasjon i 2011, men dette ambisjonsnivået må ses i sammenheng med ambisjoner for publisering som er omtalt ovenfor. Det foregår et utviklingsarbeid i sentraladministrasjonen som skal bidra til effektiv ressursbruk.

TABELL 4.1. VIRKSOMHETSMÅL 4.1 PERSONAL- OG ØKONOMIFORVALTNING

Styringsparameter	Resultat				Ambisjon
	2007	2008	2009	2010	2011
Driftsutgifter per avlagte 60-studiepoengsenhet	294	318	328	325	311
Driftsutgifter per publikasjonspoeng	1 816	1 797	1 744		1 700
Forholdet mellom vitenskapelig og administrativt ansatte	2,3	2,2	2,2	2,1	2,3

Virksomhetsmål 4.2

Universitetene skal gjennom sin personalpolitikk medvirke til et høyt kompetansenivå, et godt arbeidsmiljø og et mindre kjønnsdelt arbeidsliv.

Styringsparametre

- Andel førstestillinger av totalt antall undervisnings-, forsker- og formidlingsstillinger Ambisjon 2011: 50 %.
- Andel kvinner, i undervisnings- forsknings- og formidlingsstillinger. Ambisjon 2011: 40%.
- Styringsparametre fastsatt av universitetet
  - Planlagte tiltak i "HMS- Tiltaksplan 2009" skal gjennomføres
  - Gjennomføre medarbeiderundersøkelse i hele organisasjonen
  - Mål for sykefravær er 3,5%

Vurdering: For å nå universitets mål, er det helt sentralt at det er balanse mellom antall stipendiater, postdoktorer og fast vitenskapelig personell. KD har valgt å måle forholdet som andel førstestillinger i forhold til totalt antall vitenskapelige stillinger. De siste årene er forholdet noe redusert, og det knyttes til opptrapping av antall rekrutteringsstillinger. Fra 2009 til 2010 har det vært nedgang i rekrutteringsstillinger og undervisnings- og forskerstillinger, det øker dette forholdstallet noe. I 2011 forventes forholdet å være på samme nivå som 2010, men ambisjonen må være at tallet øker, for å sikre kvalitet. Det er et mål at 50 % av nytilsatte i alle vitenskapelige stillinger skal være kvinner og at andel kvinner innenfor kategorien skal være minst 40 %. Nå er 22,5 % av professorene kvinner, det arbeides videre med ambisjonsfastsetting. Universitetets ambisjoner er at sykefraværet skal være lavere enn den generelle målsettingen for IA-bedrifter, som er på 4 %.

TABELL 4.2. VIRKSOMHETSMÅL 4.2 PERSONAL- OG ØKONOMIFORVALTNING

Styringsparameter	Resultat				Ambisjon
	2007	2008	2009	2010	2011
Andel førstestillinger av totalt antall undervisnings-, forsknings- og formidlingsstillinger	0,54	0,54	0,52	0,53	0,5
Andel kvinner, totalt og etter stillingskategori – Undervisnings-, forsknings- og formidlingsstilling	0,38	0,38	0,39	0,40	0,40
Sykefravær	4,2 %	3,8 %	3,6 %	3,5 %	3,5 %

Virksomhetsmål 4.3

Universitetene skal ivareta høy kvalitet i økonomiforvaltningen. God intern kontroll og effektiv ressursforvaltning som tar hensyn til i institusjonens strategiske prioriteringer.

Måltall for 2011:

- Likviditetsgrad (omløpsmidler/kortsiktig gjeld). Ambisjon 2011: 1,5.
- Avregninger (tilgang/avgang i avsetninger). Ambisjon 2011: 50.

Vurdering: Overføringen fra 2010 til 2011 er 114 mill. kroner, 79 mill. av grunnbevilgningen og 35 mill. av bevilgninger fra Forskningsrådet. I 2011 planlegges videre nedbygging av overføringene. Videre nedbygging av overføringene i 2011 forutsetter at store deler av utstyrsbevilgningen til det nye odontologibygget brukes i 2011.

TABELL 4.3. SVIRKSOMHETSMÅL 4.3 ØKONOMIFORVALTNING

Styringsparameter	Resultat				Ambisjon
	2007	2008	2009	2010	2011
Likviditetsgrad (omløpsmidler/kortsiktig gjeld)	1,41	1,55	1,59	1,53	1,5
Avregninger		78	0	49	80

MUSEUM OG SAMLINGER

Universitetet øker oppmerksomheten om den viktige strategiske ressursen og infrastrukturen for forskningen museet representerer. Bergen museum er gjenstand for en særlig satsning med sikte på å synliggjøre og styrke museets posisjon som arena for forskning. Det arbeides videre med stor innsats for å rehabilitere monumentalbygningen som huser De naturhistoriske samlingene. Den monumentale hovedbygningen skal omdannes til moderne formidlingsbygg for museet og et bygg som kan benyttes til forskningsformidling, konferanser og møter for hele universitetet og omverden. Skisseprosjekt startet i februar 2011 i regi av Statsbygg. Universitetet har forberedt prosessen gjennom en omfattende brukerprosess det siste halve året. Målet er at bygningen skal profileres som del av grunnlovsjubileet i 2014.

Prioriterte oppgaver i 2011

- Samarbeid med Statsbygg om prosjektering av Museumsprosjektet 2014.
- Utvikling av klare planer for museets FoU-arbeid, forankret og integrert i universitetets strategi.
- Utvikling av samlingsplaner som ses i sammenheng med museenes prioriterte områder for forskning, forvaltning og formidling.
- Utforming av retningslinjer for tilvekst til samlingene.
- Utvikling av utstillingsprosjekt for det rehabiliterte museet.

Sektormål 5

Universitetet i Bergen, Universitetet i Oslo, Universitetet i Tromsø og Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet har et særskilt ansvar for å bygge opp, drive og vedlikeholde museum med vitenskapelige samlinger og utstillinger for publikum.

Virksomhetsmål 5.1

Universitetene skal sørge for god sikring og bevaring av museumssamlingene, og bidra til digitalisering av denne kulturarven.

Styringsparametre (Fordelt mellom De kulturhistoriske- og De naturhistoriske samlingene)

- Andel magasinlokaler med tilfredsstillende standard for sikkerhet. Ambisjon 2011: Alle.
- Andel magasinlokaler med tilfredsstillende standard for bevaring. Ambisjon 2011: Alle.
- Andel digitalisering av samlingene. Ambisjon 2011:
- Andel av samlingene som er tilgjengelige på nett. Ambisjon 2011:

Vurdering: Departementet har endret resultatindikatorerne i virksomhetsmål 5.1 og 5.2, fordi de disse ikke i tilstrekkelig grad har synliggjort forbedringer av sikring og bevaring av materialet ved museene. Ambisjonsnivå skal rapporteres i eget brev til departementet, med særegen frist. Universitetet i Bergen har sikret alle de naturhistoriske samlingene i 2010 og vil sikre de kulturhistoriske i 2011.

Virksomhetsmål 5.2

Universitetsmuseene skal gjennom samlingsvirksomheten være en aktiv samfunnsaktør. Samlingene skal tilrettelegges for bruk i offentlig forvaltning og av den interesserte allmennhet.

Måltall for 2011:

- Publikumsbesøk. Ambisjon 2011: 45 000.
- Antall omvisninger. Ambisjon 2011: 350.
  - Av dette skoleklasser. Ambisjon 2011: 200
- Antall utstillinger (faste/midlertidige). Ambisjon 2011: 83.

Vurdering: Frem til Bergen Museum står ferdig som rehabilitert monumentalbygg, er utfordringen å ha et bygg med utstillinger, samtidig som nye utstillinger planlegges. De naturhistoriske samlingene vil være stengt deler av 2011. Det er likevel vanskelig å estimere samlet publikumsbesøk, men det langsiktige målet er at besøkstallene skal økes sammenlignet med perioden før museet ble stengt. 2011 vil være preget av byggeaktivitet og forventet publikumstall er fastsatt etter dette. Det samme gjelder besøk av skoleklasser og antall utstillinger.

TABELL 5.2. VIRKSOMHETSMÅL 5.2 MUSEER OG SAMLINGER

Styringsparameter	Resultat				Ambisjon
	2007	2008	2009	2010	2011
Publikumsbesøk	67 924	60 160	59 940	29 609	45 000
Antallomvisninger	1 146	462	503	409	350
– av dette skoleklasser	451	432	342	183	200
Antall utstillinger (faste/midlertidige)	57	62	64	83	83

PLAN FOR TILDELT BEVILGNING I 2011

For 2011 er Universitetet tildelt 2,655 mrd kroner i tilskudd fra Kunnskapsdepartementet.

Universitetets langsiktige strategiske planer gir føringer for bruken av midlene. De årlige meldingene om forskning, forskerutdanningen og utdanningsmeldinger gir viktige føringer. Målsettingen er å gi best mulige rammebetingelser for universitetets grunnenheter for forskning og undervisning.

Ressursene som brukes i de administrative avdelingene vurderes kritisk. Formålet er å gi et grunnlag for vurdering av effektivisering og mulige omfordelinger av ressurser mellom ulike områder. For 2011 er det lagt opp til styrking av enkelte områder i kombinasjon med omfordeling av ressurser mellom avdelinger.

Implementeringen av videreføringen av Kunnskapsdepartementets insentivbaserte komponenter i finansieringsmodellen fra institusjonsnivået til fakultetene fortsetter i 2011. *For det første* er resultatmidlene for avlagte studiepoeng til fakultetene økt til 75 %. *For det andre* er resultatmodellen for forskningsmidler endret, med innføring av departementets RBO modell. Endringen i RBO innebærer omlegging fra dagens stykkprisbelønning ved UiB til resultatbasert omfordeling. Dette innebærer at større andeler av gevinstene for oppnådde resultater er overført til fakultetene. Fakultetene får økte gevinster når resultatene forbedres, men samtidig øker risikoen for resultatsvingninger for fakultetene, som dermed får større ansvar for prioriteringer og budsjettstyring.

Ny modell for internhusleie ble innført med virkning fra 01.07.10 og 2011 er første år med full effekt av omleggingen.

Universitetets investeringsramme og vedlikehold av bygg økes fra 50 mill. kr til 68 mill. Videre er det stipulert salgsinntekter fra salg av hus, som er planlagt brukt til rehabilitering og bygg. Det foreslås i tillegg å bruke om lag 18 mill. kroner som gjenstår av forskutteringen av 100 mill. kroner fra likviditeten, som ble vedtatt brukt til bygningsformål i 2009.

UNIVERSITETET I BERGEN

Universitetet i Bergen / Adresse: Postboks 7800, 5020 BERGEN

E-post: post@uib.no / Telefon: 55 58 00 00 / www.uib.no